

VESTNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA POMURJE

Ob problemih opekarn:

KORISTEN PREPIH

Ze v začetnih razpravah o novem gospodarskem sistemu, ki ga letos uvajamo v poslovanje in tudi v gospodarjenju naših gospodarskih organizacij, je bilo poudarjeno, da so možnosti, da se bo v nekaterih gospodarskih organizacijah občutno zataknilo. In res: v prometu z gradbenim materialom se je nekaj zataknilo in opekarnarje je zajel preplah. Ob tako visoki konjunkturi v prejšnjih letih, ki je, mimogrede, opekarniškim podjetjem omogočala nenehno dviganje cen, seveda nihče ni pričakoval, da bo naenkrat opeke dovolj. Toda na videz se je to zgodilo in v opekarnah so začeli mrzlično razmišljati. Medtem, ko so se nekako v začetku leta predstavniki vseh pomurskih opekarn s popolnim sporazumom enotno zmenili za podražitev opečnih izdelkov, pa je ob prvih pojavih stagnacije bilo konec enotnosti in vsak je skrivaj iskal kupce ter jim ponujal opeke ceneje. Sredi julija so sicer v vseh opekarnah zatrjevali, da ni govora o kakem znižanju, toda čez noč so začele cene skrivaj padati. Tako je cena zidakom od enotne cene 16 dinarjev padla celo na 11 v Križevskih opekarnah, v Ljutomerški na 12 itd., tako da ima vsaka opekarna sedaj svojo ceno.

Kljub takemu znižanju cen (ponekod tudi za 5 din) nihče ne bo na zgubi, kar seveda kaže, da so bile na račun visoke konjunktуре tudi visoke cene, hkrati pa še dogovorjene. Zato je bil tale preplah morda tudi koristen preprih. Pokazal je namreč, da je gradbeni material tudi lahko cenejši, in če se poceni, da je potem tudi možnost za večjo proizvodnjo, ker se bo lahko z razpoložljivimi sredstvi tudi več gradilo.

Toda zadnje posvetovanje predstavnikov pomurskih opekarniških podjetij je pokazalo, da je bila pravzaprav odveč bojazen oziroma mnenje, da naenkrat proizvajamo preveč opečnih izdelkov. Ker se investicijska izgradnja, zlasti še stanovanjskih blokov nadaljuje z nezmanjšanim tempom in da se v primerjavi s preteklim (Nadaljevanje na 2. strani)

S seje Občinskega ljudskega odbora Lendava

GOSPODARSTVO NA DOBRI POTI

Na seji 23. avgusta je Občinski ljudski odbor Lendava razpravljala o izpolnjevanju letnega občinskega družbenega plana, o poročilu odborniške komisije, ki je analizirala poslovanje na Kmetijsko-gozdnem gospodarstvu Lendava ter o pravilniku izkoriščanja gozdov urbarialnih skupnosti.

Glede izpolnjevanja družbenega plana (poročilo je obravnavalo industrijska in obrtna podjetja) so odborniki ugotavljali, da je bilo uspešno in da bo plan do konca leta izpolnjen. Na izpolnitev je vplivalo predvsem zmanjšanje raziskovalnih in vrtnih del Proizvodnje nafte, ki je pa ta izpad nadoknadila z uslužnostnimi vrtnarji v tujini, kar pa v poročilu ni bilo zajeto. Ugotavljali so, da se je stanje v nekaterih podjetjih občutno popravilo, predvsem v lendavskem Mlinu, ki se je preusmeril tudi na proizvodnjo močnatih krmil. Podjetje je v prvem polletju dobro poslovalo in bo letos ustvarilo tudi znatnejše sklade. Težje stanje pa je v opekarniških podjetjih, ki so morala omejiti proizvodnjo in dati odpuščati več delavcem, ki so se pa takoj zaposlili v drugih podjetjih.

Na tej seji je poročala tudi posebna odborniška komisija o svojih ugotovitvah glede poslovanja in gospodarjenja na Kmetijsko-gozdnem gospodarstvu Lendava. Poročilo je ugotavljalo več malomarnosti v poslovanju in tudi opozarjalo na nekatere primere slabega gospodarjenja. Odborniki v razpravi niso popolnoma soglašali z navedbami slabega gospodarjenja in so menili, da so take ocene preveč kritične. Ugotavljali so, da je podjetje sicer začasno zaradi nabave mehanizacije ter nekoliko neurejenih odnosov med zaposlenimi zašlo v težave, ki jih pa bo uspešno prebrodilo ter da bo moral k temu največ prispevati kolektiv gospodarstva. Na osnovi te razprave sta nato oba zbora sprejela poroštvene izjave za nadaljnjo nabavo strojev.

Na skupni seji sta razpravljala oba zbora tudi o predloženem pravilniku o izkoriščanju gozdov urbarialnih skupnosti. Pravilnik prinaša nekatere spremembe v dosedanjih

način izkoriščanja teh gozdov. V njem je zlasti poudarjena

zahteva po skrbnem gospodarjenju, hkrati pa določa prvenstveno pravico do izkoriščanja teh gozdov tistim, ki so brez gozdov. Z gozdovi urbarialne skupnosti pa bodo odslej gospodarili krajevni ljudski odbori.

Veliko slavje pri Vidmu

OTVORITEV NOVEGA GASILSKEGA DOMA

V nedeljo je prostovoljno gasilsko društvo Videm ob Ščavnici svečano proslavilo 75-letnico obstoja in 20-letnico ljudske revolucije. Obe pomembni obletnici so proslavili z otvoritvijo novega gasilskega doma, z odkritjem spominske plošče in s sprejemom gasilskega avtomobila.

Svečanosti pri Vidmu ob Ščavnici so poleg članov videmskega gasilskega sektorja in številnih domačinov prisostvovali tudi predsednik ObLO Gornja Radgona Branko Zadravec, sekretar občinskega odbora SZDL Milan Klemen-

čič in predstavniki občinske in okrajne gasilske zveze. Svečanost so začeli že v dopoldanskih urah z ocenjevanjem gasilskih društev videmskega sektorja. Pri tekmovanju je pokazalo največ uspehov PGD Videm ob Ščavnici. Drugo mesto so dosegli gasilci s Stare gore, tretje iz Selišč itd. Popoldansko svečanost je otvo-

ril dolgoletni član gasilskega društva pri Vidmu Franc Mauko, nakar je Drago Ferenc podal podrobno kroniko tamkajšnjega gasilstva in orisal dolgoletne želje gasilcev ter ostalih prebivalcev po novem domu. Novi dom, ki je lep okras Vidma in okolice, je bil zgrajen predvsem po zaslugi domačih gasilcev, saj so pri gradnji in ostalih delih opravili nad dva tisoč prostovoljnih ur. Pri tem jim je nudil veliko pomoč tudi ObLO Gornja Radgona. Enonadstropni gasilski dom ima dve garaži, garderobo, pisarne, sanitarne prostore s kopalnico, eno družinsko ter eno samsko stanovanje.

K 75-letnici obstoja gasilskega društva pri Vidmu ob Ščavnici je poleg predstavnika OGZ Murska Sobota in predstavnika ObGZ G. Radgona in Ljutomer čestital tudi predsednik ObLO Gornja Radgona Branko Zadravec, ki je obenem tudi predal novemu društvu svojemu namenu. Spominsko ploščo, ki je posvečena 75-letnici obstoja gasilskega društva pri Vidmu in 20-letnici ljudske revolucije, pa je odkril sekretar občinskega odbora SZDL Milan Klemenčič.

Nedeljska svečanost je bila za videmske gasilce pomembna tudi zaradi tega, ker so dobili gasilski avtomobil, ki jim ga je predal v stalno last za hitro in uspešno intervencijo pri gašenju požarov predsednik ObGZ Gornja Radgona Jože Stelcl. Gasilsko slavje so ob koncu popestrili z recitacijami in folklornim nastopom mladink-članic PGD Mele.

SEJA ZBORA
PROIZVAJALCEV ObLO
GORNJA RADGONA

V soboto je bila seja Zbora proizvajalcev ObLO Gornja Radgona, na kateri so razpravljali o vlogi zbora proizvajalcev v zvezi z novim gospodarskim sistemom in o izpolnitvi družbenega plana občine za prvo polletje 1961. Člani zbora proizvajalcev so se na omenjeni seji tudi zavzemali za čimprejšnjo sestavo pravilnikov o delitvi čistega dohodka in osebnega dohodka v vseh gospodarskih organizacijah, kakor to zahtevajo novi gospodarski instrumenti.

ki dežela, ki razstavlja svoja vina, predstavnik domačih in tujih proizvodnih podjetij in drugi.

VREMENSKA NAPOVED
za čas od 31. avg. do 10. sept.
Priljubno od 3. do 8. septembra nastalo vreme s pogostimi padavinami in hladneje, v ostalem lepem vremu.

Dr. V. M.

Novi gasilski dom pri Vidmu

Vladko Majhen med govorom ob otvoritvi šole v Bogojini

NAJCENEJŠA V SLOVENIJI

Prebivalci Bogojine in okoliških vasi so se tudi v nedeljo zgrnili okrog nove šole, vendar tokrat ne s krampi in lopatami. Tokrat so ropot orodja zamenjali zvočni godbe, znoj na licih pa nasmeh, nasmeh poln zadovoljstva. Pred njimi se je bohotila impozantna zgradba — najlepši spomenik 20. obletnici revolucije. Spomenik, v katerega so v nekaj manj kot dveh letih vkovali na tisoče prostovoljnih ur ter mnogo prispevanega gradbenega materiala.

Na svečanosti je v imenu pripravljalnega odbora prvi spregovoril podpredsednik OLO Franc Sebjanič ter organizatorjem in graditeljem toplo čestital. Za njim je na svečanosti govoril predsednik Sveta za šolstvo LRS Vladko Majhen, ki je v svojem govoru izrekel OLO Murska Sobota posebno priznanje za to, ker izbira gradnjo najbolj primernih in najcenejših šolskih objektov. Dejal je, da je to prvi primer v Sloveniji, da so gradbeni stroški na eno učilnico tako nizki.

Pred novo šolo so za tem nastopili pionirski in mešani pevski zbor iz Bogojine ter

recitatorji. Pester program pa je dopolnila s sporedom prekmurskih plesov še folklorna skupina iz Beltincev ob spremeljavi domačih godcev.

Množica se je za tem zgrnila ob vratih, kjer je predsednik ObLO Murska Sobota Karel Lutar po krajšem govoru odprl novo šolo, hkrati pa tudi tri bogate razstave, posvečene 20. obletnici ljudske revolucije. Razen razstave NOB v Pomurju in razstave izdelkov osmih filovskih lončarjev, so v eni izmed učilnic pripravili tudi razstavo o tem, kako je potekala gradnja novega šolskega objekta.

ZA POMURSKA VINA 4 ZLA TE IN 16 SREBRNIH MEDALJ

Razstavljena vina, žgane pijače in sadni sokovi na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani kažejo izredno veliko zanimanje, saj dobiva ta mednarodna prireditev iz leta v leto večji sloves in vedno bolj trgovski značaj. Čedalje bolj so ugodnejše tudi možnosti za sklepanje večjih trgovinskih pogodb. Po številu razstavljenih vinskih vzorcev prekaša letošnji sejem vse dosedanje razstave. Razen tega letos razstavljamo še žgane pijače in sadne sokove.

Otvoritvi VII. sejma vin, žganih pijač in sadnih sokov so v soboto prisostvovali med

drugimi tudi predsednik Ljudske skupščine LRS Miha Marinko, diplomatski predstavniki

Šesti festival kmetijskega strojništva

Najmlajši pomurski traktorist

V dneh od 26. do 27. avgusta je bil v Poljčah pri Radovljici šesti festival kmetijskega strojništva, ki ga je organiziral Glavni odbor Ljudske tehnike Slovenije s sodelovanjem Zbornice za kmetijstvo in gozdarstvo LRS ter kmetijskih organizacij.

Iz Pomurja je nastopila ekipa starejših traktoristov, ekipa mlajših zadržnikov in ekipa pionirjev. Vsaka ekipa je štela 3 člane. Kljub precejšnjim pripravam za letošnje tekmovanje, naše ekipe na splošno niso pokazale lanskoletnih uspehov, ko je ekipa starejših traktoristov zasedla 1. mesto na republiškem tekmovanju v Rakičanu. Letos so se boljše pokazali mladi traktoristi, ki so na šestem festivalu v Poljčah dosegli 2. mesto med ekipami. Za globoko oranje je bil med starejšimi traktoristi nagrafen lanskoletni republikanski prvak Janez Kuzmič iz Rakičana. Med mlajšimi traktoristi sta se na boljše mesta plasirala Jože Križanič iz KZ Ljutomer (7. mesto) in Viktor

Horvat iz KZ Puconci (9. mesto).

Izmed pionirjev je zasedel 5. mesto Ivan Korasa iz KZ Gornja Radgona, ki je dobil za nagrado ročno uro. Kot najmlajši na letošnjem festivalu kmetijskega strojništva v Poljčah je sodeloval tudi predšolski otrok Jože Horvat iz Rakičana, ki je med devetnajstimi mojstri traktorjev zasedel 9. mesto. Dobil je praktično nagrado in pobral največ priznanj številnih gledalcev.

Da naši tekmovalci letos niso zasedli boljše mesta, je delno vplivala tudi iztrošenost strojev, ki so bili nepripravljeni za takšno tekmovanje, kakršen je festival kmetijskega strojništva.

Jožek Horvat

Polletni občni zbori sindikalnih podružnic GOSPODARJENJE IN NAGRAJEVANJE

V teh dneh se v pomurskih gospodarskih organizacijah pripravljajo na polletne občne zборе sindikalnih podružnic. Na teh bodo člani sindikata kritično pregledali realizacijo družbenih planov za prvo polletje 1961. Mnogo razprav pa bodo posvetili novemu sistemu nagrajevanja po ekonomskih enotah in sestavi novih pravilnikov o delitvi čistega dohodka in delitvi osebnega dohodka.

V nekaterih podjetjih ljutomerske občine so polletne občne zборе že sklicali, udeležili pa so se jih tudi člani Zbora proizvajalcev ObLO Ljutomer in člani občnega sindikalnega sveta. Na vseh dosedanjih občnih zbore so razpravljali predvsem o letošnjem polletnem gospodarjenju, o novem sistemu nagrajevanja in o osnutkih pravilnikov o delitvi čistega dohodka in osebnega dohodka. V ljutomerskih trgovskih pod-

jetjih so člani sindikata največ govorili o nagrajevanju po učinku. V teh podjetjih še do sedaj namreč niso uvedli novega načina nagrajevanja

trgovskih delavcev. V Zavodu za zaposlovanje invalidov in drugih oseb so se člani sindikalne podružnice tega kolektiva močno zavzemali za odpravo nepravilnosti pri dodeljevanju sistemu nagrajevanja. Dosedanji občni zbori že kažejo, da sindikati v podjetjih ne stojijo ob strani, ko se razpravlja o dosedanjih izkušnjah novega gospodarskega sistema. Plodne razprave na občnih zbore bodo prav gotovo pokazale v drugem polletju gospodarjenja vidne uspehe.

Doslej v treh občinah 1410 krvodajalcev

Ekipa za odvzem krvi iz Ljubljane se je te dni ustavila v našem okraju. V torek so odvzeli kri pri Vidmu ob Ščavnici, kjer je bil odziv precej dober, saj so zabeležili blizu 150 krvodajalcev, med katerimi je večina rednih krvodajalcev. Precejšnje število pa so včeraj zabeležili tudi v Slatini Radencih.

Ekipa se bo do 8. septembra za dva dni ustavila v G. Radgoni, v Ljutomeru, za tem pa še v Križevcih pri Ljutomeru in v Petrovcih. V vseh krajih je okrajni odbor Rde-

čega križa preko občinskih odborov organiziral precej dobro akcijo, kar se občutno pozna po številu prijavnosti. Doslej je v vseh krajih, ki jih ima v programu ljubljanska ekipa, prijavljenih nič manj kot 1410 krvodajalcev. Zlasti je potrebno poudariti, da občinski odbori pri zbiranju krvodajalcev niso imeli posebno velikih težav, saj imajo že lepo vrsto krvodajalcev, ki oddajajo kri že več let po vrsti in so za to dobili že več lepих priznanj.

Število prijavljenih krvodajalcev pa se bo še nedvomno znatno povečalo, saj so doslej zabeležili tudi nekaj takih krvodajalcev, ki se poprej niti niso prijavi. Razen tega pa je treba računati še na to, da občinski odbori RK še prav v teh dneh organizirajo propagandne akcije.

V ljutomerski občini imajo po nepopolnih podatkih prijavljenih že 478 krvodajalcev. Predvčerajšnjim pa se je v Ljutomeru sestala še komisija za propagandno dejavnost, ki bo v teh dneh začela s široko akcijo. Ob vsem tem pa lahko računamo, da se bo sedanje število prijavljenih v občini še znatno povečalo.

Na Tišini so že pričeli pomagati prebivalci celotnega šolskega okoliša. Med najbolj delavnimi je seveda mladina, pomagajo pa tudi vojaki

BRALCI - BRALCEM V PRESOJO

TO JE IZKORIŠČANJE

Pred nekaj dnevi sem bil priča dogodku, o katerem sodim, da ga je potrebno javno grajati.

V kuhinji gostilne »Pri grozdu« v Murski Soboti so zaposlena štiri dekleta. Delovni čas teh deklet traja skoraj ves teden od 5. ure zjutraj do 22. zvečer. Stanovanje imajo sicer v poslopju gostinskega obrata, vendar morata spati po dve in dve na eni postelji. Lahko si človek predstavlja, kako se potem odpočijejo. Same pravijo, da jim ne preostane niti toliko časa, da bi si prale perilo. Da pa bi bila mera zurhana, jim deli glavna kuharica celo klofute in jih vlača za lase. Sodim, da je to izkoriščanje ljudi v najslabšem pomenu besede.

Čudno, da se za take primere ne zanimajo merodajne inšpekcije. Morda je podobnih primerov celo v Murski Soboti še več.

V. S. Murska Sobotica

ZAKAJ PRI VIDMU DRUGAČE?

Prebivalci iz okolice Vidma ob Ščavnici se pogosto sprašujemo, zakaj so pri odkupu kmetijskih pridelkov oziroma živine tolikšne razlike med Kmetijsko zadrugo Videm ob Ščavnici in Cerkevniku. Pri Vidmu dobivamo za teleta od 170 do 200 dinarjev, v Cerkevniku pa nam plačajo 220 dinarjev. Toda v Cerkevniku lahko prodajamo le skrivaj. Pri Vidmu dobiš navedeno tudi samo blok oziroma potrdilo o odkupljeni živini, po denar pa moraš potem hoditi kasneje in to po večkrat. Če posekaš les, vzame zadruga samo hloče, za drva pa se sploh ne zanimajo.

V. K. Kokolajščak

ZAKAJ TAKO?

Ne dolgo tega smo bili v Gornjih Crncih na veselici. Sedeli smo v gostilni, kjer je bila tudi godba. Na veselico so prišli tudi štirje avstrijski državljani. Takoj za tem je prišel v našo gostinjsko sobo sam gostilničar J. B. in odredil, da so morali godci iz sobe in igrati zunaj pri avstrijskih gostih. Sodim, da je tak postopek ne samo za gostilničarja, marveč tudi za nas ponižujoč.

M. B. Skakovec

NERAZUMLJIV UKREP

Že večkrat sem slišal, da so naše ceste na splošno slabo opremljene s prometnimi znaki, zato pa me je toliko bolj začudilo, da je pred nedavnim zginit tudi potokaz na cestnem križišču pri zadržnem domu v Veržeju, kjer se vilično močno prometna cesta iz smeri Murska Sobotica - Ljutomer. Predvsem avtomobilisti se ustavljajo in morajo sprazniti koš in kam. Cestna uprava bi morala ta ukrep na nekakšen način upravičiti, ali pa namestiti nov potokaz.

D. Z. Veržej

KORISTEN PREPIH

(Nadaljevanje s 1. strani)

lim letom tudi povečuje ter da se bo v skladu s perspektivnim razvojem še povečevala, seveda niso utemeljena mnenja, da je potrebno proizvodnjo zmanjšati.

Začetek pouka

V novo šolsko leto, kot smo zvedeli, so na Osnovni šoli I v Murski Soboti vpisali sto, na Osnovni šoli II pa sedemdeset otrok. Vprašanje učnih prostorov so usodno rešili Tako je Osnovna šola I prepustila en razred Osnovni šoli II in s tem pridobila en učni prostor. Precej kritično stanje kadra je bilo ob koncu šolskega leta po vsej občini. Nekaj učnih moči, zlasti z osnovnih šol, je odšlo ali pa prešlo na druge šole. Z novim šolskim letom pa bodo dobili nekaj novih učnih moči in sicer Osnovna šola I v Murski Soboti štiri, Osnovna šola II pa šest učnih moči, namenjenih zlasti za poučevanje v nižjih razredih.

Prav tako bo pričetek pouka v ponedeljek na drugih šolah kot na Kmetijski srednji šoli, Ekonomske srednji šoli, Učiteljski šoli. V Ekonomske srednje šole v Murski Soboti je bilo vpisanih 82 dijakov iz vsega okraja Šola bo dobila z novim šolskim letom tudi novo učno meš za poučevanje nemškega jezika.

Na učiteljski šoli v M Soboti še sedaj nimajo dokončne slike o številu dijakov, ker bo šola v soboto zasedal šolski zbor, ki bo dokončno odločil o številu srajčnih kandidatov na učiteljski šoli. Vpisanih je 77 dijakov.

-ml

ševati. Dodamo naj še, da v Sloveniji industrija gradbenega materiala ne zadošča potrebam in da so v razpravah tudi gradnje novih modernih opekarn. Do zastoja pa je prišlo, ker se je z novimi instrumenti v našem gospodarstvu prelomila škodljiva praksa, da so si, namreč gradbena podjetja, ustvarjala izredne zaloge gradbenega materiala, ki so ga pa v sedanjem stanju z obratnimi sredstvi začela temeljito izkoriščati in seveda tudi računati o mrtvem kapitalu, ki je čestokrat neizkoriščen ležal v raznih zalogah, ker ga je kreditirala družba.

Toda tako stanje razen Ledavskih opekarn in Opekarne Dobrovnik ni resneje prizadelo nobene druge in tudi teh ne bi, če bi bile sposobne proizvodnjo preusmeriti na strniške, kot so to storile ostale, čeprav so prej za emarjale proizvodnje strešne opeke in zato je razumljivo, da je sedaj po njej veliko povpraševanje, ki ga ni mogoče zadovoljiti. Za bodoče ostane odprto le vprašanje dobrovniške opekarne, ki pa lahko uspeva le ob visoki konjunkturni pogojih. Opekarna je namreč 15 kilometrov oddaljena od najbližje železniške postaje, ima tudi zastarela proizvodna sredstva in zato bo tudi zelo težko ustvarila ob drugih, ki so svojo proizvodnjo modernizirali. Tudi Ledavske opekarne predvidevajo zmanjšanje na en obrat, ki je modernizirani in o-moča čezno proizvodnjo. Ostale opekarne pa predvidevajo za prihodnje leto celo povečanje proizvodnje. Torej je velika možnost o hiperprodukciji opeke!

LJUTOMER

Včeraj je bila seja Sveta za komunalne in stanovanjske zadeve pri ObLO Ljutomer. Razpravo so posvetili urbanističnemu načrtu za Ljutomer in imenovali komisije, ki bodo sodelovale pri izdelavi tega načrta.

Nasmejani brigadirji...

V ponedeljek se je vrnila srednješolska MDB »Dane Šumenjak-Miran«, ki je delala na avtocesti v naselju Banija v Domanovcih pri Kumanovem v Makedoniji. Brigada je za svoje izredno požrtvovalno delo pri gradnji na novi cesti osvojila veliko priznanje - »Trak revolucije«. Mimo tega je bila pomurska brigada proglašena tudi za udarno brigado in posebej pohvaljena. Brigada je štela 105 mladink in mladincev, delala pa je od 27. julija do 27. avgusta.

Potujoča knjigarna

Av gust je običajno bolj suh mesec. Tako ugotavljajo v večini trgovin. Toda v knjigarnah je v nasprotju s prejšnjimi leti bilo opaziti toliko kupcev, da je bilo potrebno prestatati precej časa, predno so bili postreženi. Pa to ne po krivdi prodajalcev, ki so se kar potili in zaradi utrujenosti mrzlično stregli kupcem. Običajno se je v prejšnjih letih tak naval začel s septembrom, toda letos je velika večina staršev spoznala, da je le boljše, če čimprej nakupijo svojim otrokom šolske potrebščine, vendar je še precej takih, ki čakajo neposredno na začetek šolskega leta in zato prodajalci v knjigarnah s prikritim strahom čakajo na ponedeljek, ko se bodo odprla šolska vrata in bo vsa učna mladina navalila na prodajalce. Ustredi tolikim povpraševalcem ter jim še ob tem tudi svetovati, pa ni lahko.

V soboški knjigarni pa so se letos odločili tudi za svojevrstno novost, ki sicer ni taka, da je ne bi poznali drugod, toda pri nas bo letos to orvič. Za nedeljo bodo pripravili potujočo knjigarno. Zakaj bi naj starši preko 2.000 otrok iz oddaljenih krajev Gorjanskega, s Čankove, iz Ročarševca, Kuzme in od Grada hodili v Mursko Sobotico in med dolгим čakanjem zamujali dragocen čas, če se mi lahko potrudimo k njim? Takole ugotavljajo v soboški knjigarni. In zato bodo v zgodnjih jutranjih urah v nedeljo s kamionom odpotovali na Čankovo, v Ročarševce, Kuzmo in Grad. Povsod se bosta v šolah ustavila dva prodajalca, oskrbljena z vsemi šolskimi potrebščinami in sku-

šala zadovoljiti želje številnih šolarjev.

Kako pa je letos z učbeniki? O tem se sprašujejo številni starši, ki bi radi svojim otrokom priskrbeli vse potrebne učne pripomočke. Stanje je sicer boljše kot prejšnja leta, vendar pa še vedno manjkajo nekateri potrebni učbeniki. Založbe sicer obljubljajo, da bodo do začetka šolskega leta v prodaji vsi učbeniki, toda take obljube je bilo slišati vsako leto, a so ostale neizpolnjene. Tako trenutno manjkajo za I. razred osnovne šole Prvo berilo, za V. razred Peto berilo, Spoznavanje družbe, Spoznavanje narave, Računica in geometrija in Nemška vad-

Za pomurska vina 4 zlate in 16 srebrnih medalj

(Nadaljevanje s 1. strani)
vzorci vina. Mednarodna poskuševalna komisija je dodelila vinom 73 zlatih, 463 srebrnih in 64 bronastih medalj. Med tujimi deželami je dobila največ zlatih medalj Zvezna republika Nemčija (12), Romunija (9), Avstralija (7), Avstrija (7) itd. Jugoslovanskim proizvajalcem vin so prisodili 33 zlatih, 295 srebrnih in 47 bronastih medalj. Deset jugoslovanskih vin je dobilo tudi naziv »Sampion«. Med domačimi vini je dobilo priznanje »Sampion« tudi Vinogradniš-

nica, za VI. razred Slovensko berilo, za VII. in VIII. razred pa Srbohrvatsko berilo. Vse ostale učbenike pa je dobiti v vseh naših knjigarnah. S. B.

ko gospodarstvo Jeruzalem-Ormož za »Sauvignon 1960«. To gospodarstvo je dobilo za svoja razstavljena vina tudi 5 zlatih in 11 srebrnih medalj.

Med pomurskimi razstavljalci vin je dobilo največ priznanj Vinogradniško gospodarstvo Ljutomer in sicer 3 zlate: za sladki laški rizling (1959), sladki beli bureundec (1959) in sladki renski rizling (1959). V Ljutomer je šlo tudi 11 srebrnih medalj. Štiri zlate medalje je dobilo podjetje »Slovenija-vino« Ljubljana. Od tega eno zlato medaljo za ljutomersko namizno belo vino (1959). Eno zlato medaljo za renski rizling (1959) in eno srebrno je dobilo tudi Vinogradniško gospodarstvo Kapele. Vinogradniško gospodarstvo Gornja Radgora je dobilo štiri srebrne medalje.

Pogled v prodajalno knjigarne »Dobra knjiga« v M. Soboti

SPREGOVORIL BO GLAS MIRU

V petek prične z delom velika konferenca šefov nevezanih držav v Beogradu. Prihaja v času, ko so se nasprotja med blokovsko opredeljenim Vzhodom in Zahodom znova močno zaostri; v času, ko še močno tle žarišča napetosti v Aziji (problem Laosa, Južnega Vietnama, Zahodnega Irana in Formoze), v Latinski Ameriki (pritisk na Kubo), na Bližnjem Vzhodu (Kuvajt), v Afriki (kongoški vozel, nasilje v Angoli, kolonialna vojna v Alžiru in pritisk na Tunis) in v Evropi (blokovski interesi v Berlinu); v času, ko je oboroževanje blokov doživelo nov polet.

Četrtnina človeštva bo spregovorila v jugoslovanski prestolnici o novi poti, po kateri bi moralo kreniti človeštvo, da bi se izognilo največji katastrofi — vojni in uničenju. Zato bodo prav razorožitev, boj proti kolonializmu in njegovim ostankom, mednarodno sodelovanje na načelih aktivnega miroljubnega sožitja, pomoč slabo razvitim deželam, ki naj bi jo nudile industrijsko razvite, in boj proti blokovski opredeljenemu svetu, predstavljali poglobljena vprašanja, katerih se bodo najvišji predstavniki 24 dežel dotaknili.

Kakor kaže gornja risba, bodo Azijo zastopali Avganistan, Burma, Cejlon, Ciper, Jemen, Kambodža, Indija, Indonezija, Irak, Libanon, Nepal in Saudska Arabija, Evropo Jugoslavija, Afriko Alžir, Etiopiija, Gana, Gvineja, Mali, Maroko, Somalija, Sudan, Tunis in ZAR, Latinsko Ameriko pa Kuba, medtem ko bodo svoje opazovalce poslale Brazilija, Bolivija in Ekvador (Latinska Amerika). Beograjski zaključki bodo zaradi tega močno odjeknili po vsem svetu, prisluhniti mu bodo morali tudi voditelji blokovskih držav.

Sukarno, Burgiba, Ture

NEVEZANI SVET

Medtem ko se je po drugi svetovni vojni celotno mednarodno življenje gibalo v glavnem na relaciji Vzhod — Zahod, je dobilo pozneje z osvobajanjem Azije in Afrike in pospešenim procesom osamosvojitve majhnih in srednjevelikih dežel novo dimenzijo — Sever — Jug.

Ta nova dimenzija predstavlja uspeh globokih zgodovinskih sprememb v svetu. Pred drugo svetovno vojno je obstajal sistem vladavine velikih in kolonialnih sil. V času, ko so nastajali Združeni narodi, so protagonisti tega sistema računali, da se bo ta sistem nadaljeval. Ta ugotovitev izhajala iz številnih določb, ki so jih vnesli v Ustanovno listino ter mehanizem svetovne organizacije. Toda zmogovita protikolonialna gibanja kakor tudi ostali procesi prebujanja, osamosvojitve in osvoboditve narodov na vseh celinah, so ustvarila nov položaj. Pojavile so se sile, s katerimi takoj po končani vojni niso računali. Na mednarodno prizorišče so stopile nove države, ki so pričele vse odločnejše zahtevati zase enakopraven položaj.

JOŽE SMOLE

Nikdo seveda ne podcenjuje pomembnosti in resnosti, ki izhajata iz odnosov Vzhod—Zahod. Tu ne mislimo samo razorožitve, nemškega problema, Berlina in podobno. Blokovski nasprotja Vzhod—Zahod vplivajo na celotno mednarodno življenje in ga obremenjujejo. Na svojstven način delujejo tudi na območje Sever—Jug ter s svojo navzočnostjo oziroma vmešavanjem pogostoma zamgljujejo bistvo perečih vprašanj. Prikažejo jih v popačenih lučih ter jim dajejo drugačno obsežnost kot je v resnici.

Če smo pred nekaj leti še lahko govorili o tem, da nasprotja med Vzhodom in Zahodom dotikajo naravo in smer mednarodnih dogodkov, moramo sedaj obvezno pristaviti, da na ta dogodke vse bolj vplivajo tudi odnosi Sever—Jug. Ta vpliv se vse bolj krepi. S samim tem se vsiljuje vse večja obveznost, da je treba reševati tudi probleme s tega območja, saj ti segajo v neposredne interese večine človeštva.

Nove dimenzije v mednarodnem življenju odražajo tudi druge globlje spremembe v svetu. Krepe se nove sile, ki se odločno upirajo blokovski razdelitvi. Preraste so že v neblokovski svet, ki se vse bolj uveljavlja kot materialna in politična sila. Današnji svet ni več svet, razdeljen na Vzhod in Zahod, kakršni je bil takoj po končani drugi svetovni vojni. To je tudi svet novih neodvisnih držav, ki po svojem namem objektivnem položaju v nem zahtevajo nove, kakovostno drugačne odnose, v primerjavi s tistimi, ki so jih uvedli v času nadvlade kolonialnih in velikih sil.

In prav skrajni postojli pripadnikov tega novega sveta bi morali priti jasneje in učinkoviteje do izraza v vsakdanjem, konkretnem delu, posebno na področju, ki neposredno posegajo v pravice narodov in v interesu svetovnega mira.

Nekateri krogi velesil se spotikajo, češ, čemu se male dežele zanimajo za svetovna vprašanja? Malim deželam priporočajo, naj se ukvarjajo s svojimi notranjimi problemi, vsa svetovna vprašanja pa naj prepuste velesilam.

Takšni ugovori in »nasveti« so odraz starih nazorov, ko so velesile vladale po vsem svetu ter drugim krojile usodo. Prilike so se spremenile. Svetovni mir ni in ne more biti več prepusten ozekemu krogu velikih držav. Svetovni problemi enako posegajo v interese velikih kakor tudi vseh ostalih držav. Zato ni samo pravica malih in srednjih držav, da se najaktivneje in najposredneje ukvarjajo s perečimi mednarodnimi vprašanji ter vplivajo na njihovo reševanje, temveč tudi obveznost.

Blokovski nevezane države so po svojem objektivnem položaju, zaradi katerega niso obremenjene z različno škodljivo navlako iz preteklosti, sposobne, jasneje in vsestransko spoznati nevarnost, ki grozi miru ter potrebe svetovnega razvoja. Njihovo sodelovanje pri reševanju mednarodnih problemov je nujno, da bi tako krenili iz slepe ulice. O tem govori mnogo momentov:

□ blokovska politika se je znanila na slepem tiru, ker ne more rešiti nobenega odprtih mednarodnih vprašanj;

□ blokovski nevezane države so se že afirmirale, neblokavska usmeritev je že dobila svojo obliko;

□ spremenjeni objektivni položaji v sodobnem svetu, katerega najpozitivnejša karakteristika je prav v pojavu in udržitvi nevezanih držav, se ni prišel povsem do izraza, ker te dežele niso dovolj vključevale konkretna mednarodna vprašanja navzlic podobnim nazorom.

Pomanjkanje sistematičnega vključevanja nevezanih dežel so oblikovali izkoriščale dobro organizirane blokovske sile. Z raznimi manevri so kolonialne, nekolonialne in druge nedemokratske sile v mnogih položajih (primer Konga) uspeli iztrgati sklepe Združenih narodov, pri čemer so uporabljale svoje blokovske mehanizme. Svetovno organizacijo so tako vključile v svoje protidemokratske načrte in namene. Izvajanje take zadržite proti neodvisnosti in svobodi posameznih narodov je miroljubna svetovna javnost sprejemala s protesti, vendar miroljubne dežele niso dovolj odločno vskladile svoje delo ter niso stopnje na prste tistim, ki bi radi tudi napred krevili usodo drugim.

Vendar ne gre samo zato, da bi preprečili te pojave v sodobnem mednarodnem življenju. Načrta je mnogo obsežnejša, večja in odgovornejša. Veliki skupni nastop vseh miroljubnih dežel, posebno nevezanih, je nujen, da bi

ustvarili osnovne pogoje za dejansko reševanje odprtih mednarodnih vprašanj in novo ozračje v svetovni politiki, ki bi omogočilo uspešna prizadevanja za udržitvi svetovnega mira. Konferenca blokovski nevezanih držav je nujna tudi po tem, ker svetovna vprašanja sama silijo na področje njihovih interesov.

Koordinacija blokovski nevezanih dežel je nujna, da bi spet povrnili avtoriteto in ugled Združenih narodov. Le tako bodo spet lahko odigrali pozitivno vlogo v mednarodnem razvoju. Možnosti za to obstajajo, saj tvorijo večino v OZN protimperialistične, protikolonialne in miroljubne sile. Neblokavske dežele morajo v svetovni politiki dobiti oni položaj, ki jim objektivno tudi pripada tako po številu, kakor tudi po načelih, za katera se zavzemajo. Predvidena konferenca šefov nevezanih držav bo imela v tem pogledu ogromen pomen.

(Skrajšano po »Mednarodni politiki«)

Sihanuk, Nehru, Naser, U Nu, Keita

Nkrumah, Dzavad, Hasan II., Salem, Abud

Bandaranaika, Osman, Makarios in Mahendra

ALŽIR, SOMALIJA, CIPER

Med nevezanimi deželami, ki sodelujejo na beograjski konferenci, so tudi predstavniki borečega se Alžira, Somalije, novorojene neodvisne afriške dežele ob jugovzhodni etiopski meji, in Cipra, ki obsega istoimenski otok v Sredozemskem morju.

ALŽIR

Alžir obsega 2.200.000 km² in šteje 8 milijonov 682 tisoč prebivalcev. Gre za deželo, ki jo smatrajo v Parizu za sestavni del Francije, medtem ko se domačini, združeni v Alžirski fronti nacionalne osvoboditve, bore za njeno popolno neodvisnost.

Alžir je v glavnem kmetijska in rudarska dežela. Industrija oz. obrt v glavnem predelujeta domače surovine. Najboljše zemljo ob obali imajo francoski doseljenci, medtem ko vlada v notranjosti še primitivno kmetijstvo s fevdalnimi ostanki, na jugu pa nomadizem berberskih plemen. V obalnih predelih uspejajo poleg trte, oljke, limon in oranž, pšenice, ječmen in oves, v notranjosti pa je razvita primitivna živinoreja.

V saharjskem predelu Alžira so Francozi odkrili naftne vrelce. Sicer pa je dežela znana po železni rudi, pa tudi po cinku, svinecu, fosforju, srebru in antimonu.

Zgodovina Alžira je bila burna, vendar je za očitne sedanjega razvoja najpomembnejša najnovjša zgodovina. Francoske čete so se izkrcale na alžirskih tleh 5. julija 1. 1830. Arabci in Berberci so se z orožjem upirali vse tja do 1. 1847, ko je dežela postala fran-

coska kolonija. Boj seveda s tem ni prenehal.

Med drugo svetovno vojno so domače nacionalistične organizacije zahtevale od zaveznikov avtonomijo, vendar brez uspeha. Na velike manifestacije 1. 1945 so kolonialne čete odgovorile z ognjem in pobile kakih 45.000 Alžircem. Ker so tudi pozneje ostali vsi poskusi, da bi na parlamentaren način izbojevali avtonomijo, za man, je prišlo 1. 1954 do upora na 40 različnih krajih v deželi. Avgusta so se na osvobojenem ozemlju v Sumanu sestali narodni predstavniki, ki so udarili temelje alžirski osvobodilni armadi. Tu so sprejeli tudi ustanovno listino Fronte nacionalne osvoboditve. Glavna naloga fronte, ki združuje ljudi različnih ideoloških nazorov in prepričanj, je osvoboditev dežele in uresničenje boljših življenjskih pogojev za alžirsko ljudstvo.

Osvobodilna armada predstavlja danes do 130.000 borcev, medtem ko več sto tisoč Alžircem sodeluje v njenih akcijah ne le v Alžiru, temveč tudi v vsej Franciji. Francozi so, kot smo večkrat poročali, skušali z »ognjem in mečem« gibanje uničiti, toda brez uspeha. Najnovejša pogajanja o premirju in prihodnosti Alžira, v katera je privolil de Gaulle, kažejo moč osvobodilnega gibanja, četudi doslej niso uspela.

SOMALIJA

Somalija meri 600.000 km² in šteje približno 2 milijona prebivalcev. Glavno mesto je Mogadiš. Neodvisna republika je postala 1. julija leta 1960. Na čelu države je predsednik republike Aden Osman, vlado pa vodi dr. Abdiraš Šermak.

Tudi somalsko ljudstvo ima pisano preteklost. Konec 19. in v začetku 20. stoletja so na njenem ozemlju nastale tri kolonije: britanska, francoska in italijanska Somalija. Posebno prvi dve desetletji tega stoletja se je somalsko ljudstvo borilo proti evropskim kolonizatorjem. Selo 1. 1950 so se somalskega problema lotili Združeni narodi, ki so deželo vzeli pod svoje skrbništvo in upravo za prehodno dobo izročili italijanski vladi. Italijanski in britanski del kolonije se je 1. julija lani združil, medtem ko je francoski del še danes pod francosko kolonialno upravo in čaka osvoboditve.

Somalija je dežela slabo razvitega kmetijstva in živinoreje. Obdelovalna zemlja je le v rečnih dolinah in pustinskih oazah. Najpomembnejši proizvodi so sladkorni trs, banane, bombaž, koruza, usnje, posušene ribe in sol. Banane s plantaž, ki jih posedujejo Italijani, so edini izvozni predmet. Po letu 1950 so se za somalski razvoj zavzele ZDA, predvsem za namakanje posamez-

nih puščavskih krajev. Seveda se Američani zanimajo tudi za ležišča nafte. Somalija je kakor večina afriških dežel, ki so doživljale kolonialno izkoriščanje, zaostala v vsakem oziru. Navzile temu se sedanje vodstvo zavzema za načela pozitivnega nevtiralizma, za gospodarski in splošen napredek in za sodelovanje z vsem svetom. Odločno zavrača kolonializem in njegove nove oblike.

CIPER

Ciper meri samo 9.252 km² in ima 500 tisoč prebivalcev (400.000 Grkov in 100.000 Turkov). Dežela je republika s predsednikom Makariosom na čelu. Otok je po 3000 letih bogate zgodovine postal neodvisen v noči od 15. na 16. avgusta leta 1960. Kot je znano, so se domači ni-Grki morali zanj hudo boriti s britanskimi kolonialnimi oblastmi in vojsko. Osvobodilno gibanje, ki ga je vodil nadškof Makarios, se je okrepilo posebno po drugi svetovni vojni. Angleži so slednjič privolili v razglasitev neodvisnosti, vendar so na otoku obdržali še dve oporišči.

Ciper ima zelo ugodno sredozemsko podnebje, vendar gospodarsko ni bogat. Prideluje oljčno olje, pšenico, južno sadje in tudi grozdje. Ima tudi nekaj železa, bakra in kroma. Velik dohodek mu daje turizem. Industrija je nerazvita, zato se prebivalstvo ukvarja v glavnem s kmetijstvom. Vendar se predsednik Makarios zavzema za gospodarski načrt, ki bi izboljšal gospodarski položaj.

KATERE VODE?

Pri kopanju v jezeru utonil — Dekle utonilo v Muri — Se en utopljenev v tem tednu... Tako nekako so se zvrstili naslovi kratkih poročil v preteklih tednih. Pet smrtnih žrtev je od 5. do 12. avgusta letos terjala voda. Mar se ob tolikšnem številu utopljencev v enem tednu ni vredno malo zamisliti?

V treh primerih lahko ugotovljamo, da so se kopalci utopili takrat, ko so se kopal sami, ali pa so bili od skupin kopalcev oddaljeni. Razen tega pa so bili nekateri še slabi plavalci. Tak način kopanja pa je lahko usoden še za tako večšega plavalca, kajti krčev ali kapi ni moč predvideti.

Na sploh bi lahko rekli, da se nekateri kopalci preveč zaneajo na svoje plavalne veščine. Ni še menda štirinajst dni, ko sem se pridružil skupini kopalcev, ki se je ušidrala na vročem murskem progu. Sonce je močno pripekalo in ljudje so čofotali po vodi, plavalni na hrbtu, na boku, se potapljali in delali najrazličnejše akrobacije. Nenadoma zaslislimo vtipje osamljenega kopalca: »Na pomoč! Uptjam...« Zavihtel je roke nad vodo ter se zopet ugreznil pod gladino. Zdrzil sem se, ko me je eden

izmed kopalcev pomiril. »Tako nas je danes potegnil že dvakrat.« — Mar niso take potegavščine nekoliko neslane? Če bi recimo šlo tokrat zares, bi objestni kopalci utonili, ne da bi mu kdo skušal pomagati. Včasih smo le malce preveč samozvestni in lahkomišeln! Pogosto pa lahko raziden takih primerov vidimo kopalce, ki pridirjajo s kolesi in se brez oddiha poženejo v vodo...

Ob vsem tem pa lahko v zadnjih letih ugotovljamo, da v našem okraju zahteva voda skoraj več žrtev kot promet. Kljub temu pa v prometu še nadalje težimo za zmanjšanjem smrtnih in ostalih nesreč. Ali ne bi bilo umestno razmisliti tudi o skrbi za varnost kopalcev?

Letos lahko ugotovljamo, da so kopalci iztaknili vse mlake in potoke, ki so jim bile dobrodošle ob pasji vročini, čeprav za kopanje še zdaleka niso primerne. Če dodamo še to, da so mnogi kopalci bolj slabi plavalci, se nam vse bolj vsiljuje potreba po učenju plavanja že v osemletnih solah in po splošni skrbi za varnost kopalcev. Brez dvoma pa bo najprej potrebno določiti vode, ki so primerne za kopanje!

Janko S.

POMURSKI FILMSKI BAROMETR

BERNARDINE — Ameriški barvni kinemasopski film, po katerem se kaže, — kot pri vseh ostalih filmih — skoraj vsi kapi utopljenev. To je do neke mere zanimivo, saj je »Bernardine« laika in privlačna komedija, ki jo občinstvo rado gleda, vendar pa je po drugi strani »Bernardine« večinoma propagandna za ameriški način življenja z avti, motornimi čolni, hladnjaki in vsem drugim, kar se običajno dogaja okrog teh obveznih približkov mehanizirane življenja onkraj velike luče, ser »pocitalski« repertoar se tuja, je uvrstitev tega filma na repertoar nekoliko manjši spodrsljaj, npr. saj je film piešek, prazen in brez umetniških hotenj. Nastopa pa v njem pripadnik igralstva eidi-pa z znanim pevcom zabavnih melodij Pat Booneom na čelu, dalje klučka Terry Moore, Janez Gaynor in drugi. Kdor filma ne bo videl, ne bo ničesar zamudil.

TATTOVI DRAGULEV — Francoski film Mauricea Clochea, z znano italijansko karakterno igralko Eleonora Rossi Drago in Jean Claude Pascalom v glavnih vlogah. Ni dvoma, da bodo strastni ljubitelji kriminalnih filmov in igrivi pri gledanju tovrstnega dela. Vendar, glede na to, da ga ni naredil ne Hitchcock in ne Cluzet, kaj ostane v njem za ostale, malce zahtevnejše gledalce? Film ne zapusti v gledalcah glublega vtisa, zato ga lahko uvrstimo med standardne izdelke tekočega traku francoske filmske proizvodnje.

Človek dobi vtis, da ustvarjalci tega filma niso imeli črna hotenja, kot želijo, da spremeni v silbe čtivo, kakršno običajno naladimo v kriminalnih feltonih senzacionalističnih zabornih listov.

Tu ne pomaga mnogo niti dober in zanimiv igralski par, kakršnega predstavljata Eleonora Rossi Drago in Jean Claude Pascal. Nekoliko banalnim socialnim prizvokov splošnja na to, da pri realserju se ni povsem izmela spomin na tradicije »črnega realizma«.

Oba filma bosta ob koncu tega in sredi proučnega tedna na sporedu v kinu v Murški Soboti.

ROVINSKA ZVEZDA — Ameriški vstavilonski film režiserja Anthony Manna. Film nam postreže zanimivo zgodbo o nekakšnji seriji, ki pride v majurno mesto na Zalogu, kjer ga predvaja sprejemno s prezidentom. Vsa vsača znanja ta bivši seri pri preobratu žensk, ta pa ima se sliš, ki je napoi inženier. Nadejajo se, da se za znanih tiskar: napad na postno kolo, umor nekakega zdravnika, itd. Pri najki za roparji in moštri sodeluje tudi bivši seri in pomaga, da pridejo zlikovci v roke pravilo. Voj konca bivši seri iz zapusti mesto z že omenjeno žensko in njenim sinom. Dogajanje filma je sarkap zanimivo in napeto, ne pomeni pa nič novega, razen tega, da srečamo v glavnih vlogah znane hollywoodske igralce: H. Fondo, A. Perkinsa, B. Palmers in M. Rava.

Film bo v nedeljo in ponedeljek na sporedu v kinu v Slatini Radenci.

POSLEDNI RAJ — Italijansko-francoski film v barvah in ultraskopu režiserja Folca Guilia. Več ali manj uspeh film dokumentarne vrste s Tahitija, otoka Južnega Pacifika. Film sestavlja-

V KVZ Cankova bodo omilili težave pri odkupu sadja na svojevzestni način: okrog 50 ton jabolk bodo spulirali in shranili v sodih. Kasneje, ko se bo sezona za odkup jabolk nekoliko polegla, jih bodo spravili v promet.

OTVORITEV DOMA V GLOBOKI

Gasilsko društvo v Globoki pri Ljutomeru je pripravilo v nedeljo svečano otvoritev novega doma. Svečanosti, ki je bila posvečena tudi 20. obletnici revolucije, so med drugimi prisostvovali tudi predsednik Občinskega ljudskega odbora Ljutomer Tone Truden, sekretar Občinskega komiteja ZKS Stefan Tompa in predsednik OGZ Janez Blagovič. Udeležba je bila precejšnja. V nedeljo je bilo v Globoki tudi obojevanje gasilskih društev.

DOM V BREZOVICI ODPAT

V Brezovici so minulo nedeljo odprli novi gasilski dom. Otvoritev so posvetili 20. obletnici ljudske revolucije. Med številnimi udeleženci in gosti so bili tudi predsednik Občinskega ljudskega odbora Lenda Ivan Horvat ter poveljnik OGZ Karel Flisar.

Ob koncu so nastopile tudi recitatorke iz gasilskega društva Hotiza.

Eleonora Rossi Drago

jo štiri posrečeno izbrane epizode o narodnih običajih, nevarnostih ribolova in iskanja bisernih školjk, o domačinu, ki odide živet med belce, a se razočaran vrne k žvešti ženi, o treh mladih dečkih s Tahitija in njihovih izkušnjah o življenju med belci ter o idili ova domačinov z otoka Bora Bora, ki si vzajemno izkazujejo ljubezen

med ribolovom. Scene je režiser obogatil tudi s slikami plesov, svečanosti, borbe proti morskim psom ter z mnogo folklorne in cerimonijskega ritualnih običajev. Film bo občinstvo nedvomno zadovoljil.

Film bo na sporedu v kinu v Savelovih to soboto in nedeljo.

VESTI

TISINA — Minul teden so začeli na Tisini graditi stanovanjski blok za učitelje. Prav tako pa potekajo zadnje priprave za gradnjo šole.

TISINA — Pred kratkim je bila na Tisini razširjena seja krajevne odbora Socialistične zveze. Razpravljali so o jesenski seji v sklopu kmetijske zadruge. V zvezi s tem so se že pričeli sestanki po vaseh. Sestanke vodi kmetijski tehnik kmetijskih združenj in obenem sklepajo pogodbe.

LJUTOMER — V ljutomerski občini so v teku polletne konferenec sindikalnih podružnic. Obravnava rezultate gospodarjenja in nagrajevanja ter nove pravilnike, delitve čistejšega dohodka in osebni dohodkov. Te konference bodo končane do 5. septembra tega leta. Te dni so konference po trgovskih podjetjih, v Opekarni Borec, v Opekarni Ljutomer, Zavodu za zaposlovanje invalidov, na VG Ljutomer, v Tovarni usnja in Gradbenem podjetju Remont v Ljutomeru.

Na zadnji seji Zbora proizvajalcev Občinskega ljudskega odbora v Ljutomeru so sklenili, da bodo na konferencah sodelovali odborniki zbora proizvajalcev. Konkretno pomoč podružnicam pa nudijo člani občinskega sindikalne-

ga sveta. Diskusije na konferencah so živahne zlasti okrog gospodarskih rezultatov in bodočih pravilnikov.

POSVETOVANJE V G. RADGONI

V petek je bilo v Gornji Radgoni posvetovanje sekretarjev osnovnih organizacij ZK in članov ObK ZKS. Posvetovanja se je udeležel tudi sekretar OK ZKS Murska Sobotna Ivan Ros. Po poročilu o delu komunistov pri uveljavljanju novih gospodarskih predpisov so v razpravi ugotovili, da posamezna podjetja še prepočasno izvajajo nove ukrepe ali pa jih ocenjujejo preveč ozko. Ugotovili so tudi, da gospodarske organizacije, razen Zdravilišča Slatina Radenci, še niso uredile novih pravilnikov, ki jih zahtevajo novi gospodarski instrumenti.

Jesenske konjske dirke v Ljutomeru SREBRNA PLAKETA ZA POLARJA

DIRKE SI JE OGLEDALO REKORDNO ŠTEVILO GLEDALCEV — NAD 4000 — TOKRAT PRVCI DIRKE KASAČEV V SEDLU — KONJ POLAR MED 2-LETNIMI KASAČI PRVAK JUGOSLAVIJE

V nedeljo so bile na Ljutomerskem hipodromu pred okrog 4000 gledalci tradicionalne konjske dirke, ki jih je priredil domači klub za konjski šport. V petem programu dirk je sodelovalo nad 25 najboljših jugoslovanskih kasaških in jahalnih konj.

Prava novost je bila dirka, v kateri so se pomerili 4-letni in starejši kasaški konji v sedlu (jahanje v kasu). Najboljši čas je dosegla kobila Finejša z jahačem Ludvikom Slavičem ml. iz Grab 1:33,7. Druga je bila Tulipa Franca Žitka iz Bučevcev s časom 1:39,2.

Izredno napeta je bila heat voznja. Prvo mesto v tej dirki je pripadlo kobili Jerkici z vozačem Jernejem Bolkočičem iz Ljutomera s časom 1:25,7, druga je bila kobila Leanka z vozačem Lojzeto Slavičem s časom 1:23,3.

V enovprežni dirki »Okrajna zadruga zveza za Pomurje« je bil prvi Jože Sršen s kobilo Fidelo, ki je dosegla čas 1:32,0, pred Miričem s časom 1:32,5.

V peti dirki si je pohovno priborila prvo mesto Jerkica s časom 1:25,7.

Posebno zanimiva je bila enovprežna dirka, v kateri so se pomerili 2-letni kasaški konji, rojeni v Jugoslaviji, na

1400 m dolgi progi za prvenstvo FLRJ. Zmagal je konj Polar z vozačem Joškom Slavičem iz Stare nove vase (rejec in lastnik Franc Galunder iz Verzeja) s časom 1:36,8. Druga je bila Lunca s časom 1:37,5. Zmagovalcu te dirke je zastopnik Konjiške zveze Slovenije dr. Franc Vebler izročil v znak priznanja spominsko srebrno plaketo.

V osmi galopski dirki je zmagal jahač Franc Modrinjak iz Konjiškega kluba Maribor na Kontesi, ki je dosegla čas 1:06,8. V deveti, zaključni dvovalni dirki »Konjiška zveza Slovenije« za 3-12-letne kasaške konje je bil na progi 2400 m prvi par Puška-Leanka z vozačem Joškom Slavičem. Čas: 1:38,8. Za zmagovalcem je prispel kot drugi na cilj par Perna-Plemenita s časom 1:41,7.

Po osrednji konjsko-športni prireditvi so bile na hipodromu v Ljutomeru še dirke modelistov in vozačev motorjev različnih kategorij.

XIV. grafične igre v Ljubljani

Sobočanci: častno peti

Letošnjih 14. grafičnih športnih iger, ki so bile od 24. do 27. t. m. v Ljubljani — tokrat jih je priredil Republiški odbor sindikata delavcev tiska in papirja — se je udeležilo tudi 40-člansko športno zastopstvo CZP »Pomurski tisk« iz Murske Sobotice. V izredno ostri konkurenci, v kateri je poslovalo 12 grafičnih kolektivov iz vse Slovenije, so naši predstavniki v skupni razvrstitvi dosegli častno peto mesto — pred nekaterimi večimi kolektivi, kot je Mariborska tiskarna, ki je tudi letos veljala kot favorit za osvojitve enega prvega mesta, vendar se je ob zaključku Grafičnih iger morala zadovoljiti s šestim mestom.

Letošnja tekmovalna v okviru osrednje športne manifestacije slovenskih grafičarjev so bila izredno zanimiva in tudi kakovostna. Nekateri tekme so bile zelo napete. Tako so se na pr. mnoga odbojarska srečanja končala z najtesnejšimi rezultati, v nogometu pa je nekajkrat zmagalo določilo šele streljanje enajstetrovk. Najbolj uspešni so bili letos ljubljanski grafičarji, med njimi so prednjačili zlasti tiskarji »Ljudske pravice«, ki so zasedli v skupni razvrstitvi prvo mesto pred kolektivom »Mladinske knjige«.

Tudi soboški tiskarji so zasedli nekaj vidnih mest. Tako je atlet Bela Pavlič v teku na 100 m dosegel odlične čas 11,4 in se v tej disciplini uvrstil na prvo mesto, v troskoču je bil drugi, v skoku v daljino tretji itd. Med posamezniki so se v lahkotletskih disciplinah odlikovali še Jože Lebar, Helena Žitek, Milica Sovec in Janez Borovič. V skupni razvrstitvi: moški šesto, ženske tretje mesto. Veliko prispevanje so pripravile tudi soboške strelke, ki so dosele skupno 21 krogov in zasedle

prvo mesto. Strelci so zasedli četrto mesto. Najboljši posameznik med vsemi strelci na Grafičnih igrah je bil predstavnik »Pomurskega tiska« Geza Čigut s 132 krogi. V odbojki so člani zasedli četrto, članice pa tretje mesto. Nekoliko boljši kot lani so bili tudi šahisti, ki so premagali ekipi Gorenjskega tiska, kegljari s šestim mestom v konkurenci 10 moštev, medtem ko so se nogometiški in plavalci morali zadovoljiti z nekoliko slabšo razvrstitvijo v oceni posameznikov in tekmovalnih ekip.

Končni vrstni red: Ljudska pravica 275, Mladinska knjiga 257, Delo 247, Kartonažna tovarna 244, Pomurski tisk 214, Mariborska tiskarna 144, Celjski tisk 125 točk itd.

RADGONSKI NOGOMETIŠKI V NEGOVI

Enajstotona Radgone bo te dni, tik pred startom v Pomurski nogometni ligi, taborniško prireditev v Negovski jezera. Tridnevno taborene ob znanem pomurskem turističnem objektu je radgonskim nogometiški omogočil matični klub. To priložnost bo izkoristil sedanj trener moštva Slavko Svatinja za to, da bo svoje nogometiške pripravil za bližnje tekmovalne.

RADIJSKI PROGRAM

NEDELJA

8.00 Mladinska radijska igra — Friedrich Feld: Almazarski vodnjak; 8.53 Z orkestrom Andre Kostelanetz; 9.05 Z zabavno glasbo v novi teden; 9.45 Franci Sturm: Pet malih skladb za klavir; 10.00 Se pomnite, tovariši... Aleš Sedlar; Zmagali sta mladost in volja; 10.30 Partizanske pesmi; 10.50 Nedeljska matineja; 11.40 Nedeljska reportaža; 13.30 Za našo vas; 13.50 Koncert pri vas doma; 15.30 Majhen mozaični koncert; 16.00 Igramo za vas; 17.00 Športno popoldne; 20.00 Zabavni zvoki za vse; 21.00 Športna poročila; 21.10 Življenje velikih romantikov — 4. oddaja — Edvard Grieg; 22.15 Plesna glasba; 23.05 Nočni operni koncert.

PONEDELJEK

8.05 Poje zbor RTV Beograd p. v. Borivoja Simića; 8.30 Počitniško posvetovanje od strani od strani Julie Forsyth Batschelor; Morska deklica; 8.45 Zvezdski kvart: kvartet; 9.00 Od arile do arile; 10.15 Zvoki za vas; 11.00 Lučka Kurečeva pri barji; 11.10 Rač A. n. n.; Tri priložnosti za klarinet in klavir; 11.20 Ljubiteljem opevati; 12.00 Nekaj skladb Borisa Kovačiča; 13.15 Kmetijski nasveti — Inz. Tone Marolt; Srečanje z mladimi; 13.20 Med kmetijskim svetom; 13.30 Glasbeni koncerti; 13.55 Čistost; 14.00 Čisto; 14.10 Prireditve dneva; 14.35 Od

RADIOTELEVIZIJA - LJUBLJANA

Od 3. do 10. sept. 1961

Triglava do Ohrida; 15.40 Iz filmov in glasbenih revij; 16.00 Naši popotniki na tujem — Inz. Jože Sturm; Po Gvineji, Gami in Togu; 16.30 Modest Musorgski: Tri pesmi in Silke; 16.45 Srečanje; 17.15 Srečanje na poti; 18.00 Melodije iz oper Wolfganga Amadeusa Mozarta; 20.00 Ponedeljkova panorama zabavnih melodij; 21.00 Simfonijski koncert orkestra Radia Leipzig; 22.50 Literarni nočno; 23.05 Plesna glasba.

TOREK

8.05 Orkestralni odlomki iz oper; 8.30 Oddaja za otroke; 9.40 Poje Gorenjski vokalni kvintet; 10.15 Matineja jugoslovanske orkestralne glasbe; 11.00 Ljubljanski jazz ansambl; 11.15 Branje za vroče dni — Meyar; Bojzavljivi Mr. Jones — Inz. Bedina Svetana; Puritan in drugi četki plesi; 12.00 Trio Rudija Bardorffera; 13.15 Kmetijski nasveti — Dr. Vilko Masten; Zaka škropimo breskve v jeni; 13.30 Junakinje iz oper Giacomo Puccini; 14.00 Vrtimo ploščo za ploščo; 14.30 Prireditve dneva; 15.40 Španske pesmi; 16.15 Juanito Vero in Rafael Romero; 16.50 Počitniška zgodba — E. Pardo-Bazán; Zaobluda; 17.00 Popovke na tekočem traku; 17.00 Lokalni dnevi; 17.15 Peter I. Čajkovič; Simfonija št. 6 v molu; 17.30 Čisto in zdravje — Dvoj. Fr. Ivan Bonča; Srečanje s hollywoodskimi motori; 18.10 Od plesila do plesila; 18.45 Ljudski parlament; 20.00

Zbor RTV Zagreb; 20.30 Radijska igra — Arthur Miller: Lov na carovnice; 21.00 L. M. Škerjanec; Elegrja; 21.35 Zvočni knjižničar; 22.15 Frank Martin: Osem preludijev za klavir; 22.45 Posnetki II. jugoslovanskega festivala jazz na Bledu.

SREDA

8.05 Postarček; 8.30 Počitniško posvetovanje od strani od strani — Julie Forsyth Batschelor; Morska deklica; 8.45 Ansambel Mojmir Sepeta; 9.00 Jussi Björling poje Beethoven; Schubert; in Richard Strauss; Vmes nekaj Mozartovih in Schubertovih orkestralnih stavkov; 9.44 Slavni skladatelj pri klavirju — E. Edvard Grieg in Gustav Mahler; 10.15 Zabavni potopis; 11.30 Deset minut iz naše belice; 11.40 Johannes Brahms; Madžarski plesi; 12.00 Španske narodne pesmi; 12.15 Kmetijski nasveti — Inz. Nada Puppis; Elitni rodovnik za govodo; 13.30 V narodnem tonu...; 13.55 Tri skladbe za violino in klavir Slavka Miheliča; 14.05 Janko Ravnik; Moment in Groteska korčnika za klavir; 14.15 Janko Ravnik; Seguidilla — ciklus pesmi za tenor in klavir na besedilo Otona Zupaniča; 14.35 Glasbena medigra; 14.40 Belokranjske otroške pesmi; 14.45 Poročilo o Mariborski komorni zbor p. v. Rajka Štefca; 15.40 Stanjilo Rajšič; Koncert za

violino in orkester; 16.00 Radijska univerza — Pavla Matus; O kakršnih; 16.15 Koncert po željah poslušalcev; 17.15 V sredo popoldne ob radijskem sprejemniku; 18.45 Sport in športniki; 19.00 Majhna prodajalna plošč s popevkami in zabavnimi zvoki; 21.00 Koncert opernih melodij iz slovenskih oper; 22.15 Zapelite z nami; 22.50 Literarni nočno; 23.05 Nočni koncert.

ČETRTEK

8.05 Dve slovenski skladbi; 8.17 Dve hrvaški skladbi; 8.30 Oddaja za ciljane; 9.00 Naš zvočni magazin; 10.15 Iz treh Verdijevih oper; 11.00 Zbor »Brajša Račan« iz Pule; 11.15 Branje za vroče dni; 11.35 Sovjetska zabavna glasba; 12.00 Polke in valčki Borisa Franke; 12.15 Kmetijski nasveti — Inz. Jože Colnari; Zeleno grojenje vlogradskih nasadov; 13.30 Zvočni rodovnik; 13.50 Anton Smarečič; 14.05 Peto zabavni zbor; 15.40 Pesmi raznih narodov; 16.00 Mahni ansambl; 16.20 Strideset minut z melodijami Julesa Masseneta; 17.00 Lokalni dnevi; 17.15 Zabavni koncert Alfred Newmanna; 17.30 Turistična oddaja; 18.00 Jazz na koncertnem odru; 18.15 Nekaj komorne glasbe; 18.30 S. enovprežna Britanska radia; Serija: Svetli na belokranjske instrumente; 18.45 Polni kulturni znanstvi; 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov; 20.45 Glasbena medigra;

20.50 Literarni večer — Glas solitja — II; 21.30 Albert Roussel; Pajkova pojedina, baletna suita; 22.15 Plesna glasba; 22.45 Paul Hindemith; Mala komorna glasba; 23.05 Posnetki II. jugoslovanskega festivala jazz na Bledu.

PETEK

8.05 Glasba ob delu; 8.30 Počitniško posvetovanje od strani od strani — Julie Forsyth Batschelor; Morska deklica; 8.45 Anton Lajovic; Capriccio; 9.00 V svetu opernih melodij; 10.15 Ob obalah južnih morji; 11.00 Zvoki iz domačih logov; 11.40 Hrvatski promeniški orkester p. v. Rudolfa Staraja; 12.00 Slovenske narodne poje Ivica Mrak, spremlja Avgust Stanko; 12.15 Kmetijski nasveti — Amer Krivec; Traktorji — Ferguson pri izkoriščanju gozdov; 12.23 Klavir v ritmu; 12.40 Pisani zvoki z Drajvskega polja; 13.30 Grupa Dalmatincev in ansambel Milana Stanetiča; 13.55 Anton Smarečič; Istrska svatba (odlomki iz opere); 14.35 Pevec zabavne glasbe in orkester Alfred Scholz; 15.40 Poje Slovenski kvintet; 16.00 Športni tednik; 16.30 Ručica z zabavno glasbo; 17.00 Lokalni dnevi; 17.15 Koncert za vas; 18.00 Hammond orgle; 18.15 Ljudska glasba raznih narodov — Narodna glasba iz Indonezije; 18.45 Iz naših kolektivov; 20.00 Zabavni orkester Rahnale; 20.14 Tedniški znanstveni polifoni pregled; 20.30 Iz del Antonina Dvoraka; 21.15 Oddaja o

morju in pomorščakih; 22.15 Godala v noči; 22.35 Moderna plesna glasba; 22.50 Literarni nočno; 23.25 Leoš Janacek; Dnevnik pogrebanega.

SOBOTA

8.05 Naši glasbeni uspehi v preteklem solskem letu; 8.30 Pionirski tednik; 8.50 Kvartet Jozeta Privška; 9.00 Med vzporedniki in poldnevniki; 10.15 Zabavna glasba za sobotno popoldne; 12.00 Lovski kvintet nastopa; 12.15 Kmetijski nasveti — Inz. Viktor Repanšek; Semenski krompir kupimo v jeseni; 12.25 Pihalni orkester Ljudske teza tedna — S. Rozman; Stopenjke; 16.20 Od tod in ondat; 16.40 Moški komorni zbor iz Celja p. v. Egona Kunca; 17.15 Pevca Joe Stafford in Frank Sinatra; 17.30 Po kinu se dobimo; 18.00 Tri arje iz Gounodjeva Fausta; 18.20 Pozdrav z Bora; 18.45 Okno v svet; 20.00 Domači uvod v prireditve sobotni večer; 20.20 Radijska komedija — Michael Brett; Čeprav se zmerom kaj primeri — II — Dve enaki klipi; 21.00 Melodije za prijeten konec tedna; 22.05 Plesna glasba.

ŠPORT

KLADIVAR (Celje) : SOBOTA 11:2

V nedeljo je prvo moštvo Sobote gostovalo v Celju in se pomerilo s tamkajšnjim Kladivarjem v tekmi za Jugoslovanski pokal. Proti pričakovanju je naše moštvo doživelo v Celju pravo katastrofo, čeprav je domače moštvo sicer veljalo za favorita v tem srečanju.

Kot kažejo dogodki na igrišču, je prišel v nedeljo povsem na svoj račun atomski napad Kladivarja, ki se je nekajkrat prav sprehodil med dokaj mlačno obrambo gostov in znal do prednosti tudi krepko izkoristiti s serijo golov. Naše moštvo je sicer pokazalo za oko dopadljivo igranje, vendar pa je bilo to premalo, kajti domačini so bili tokrat zelo

zahtevni in so zlasti v drugem polčasu pravečo bombardirali vrata Sobote, ki jih je branil Vrdjuka — ne povsem zanesljivo.

Pred okrog 2000 gledalci je igra vodil Jakše iz Ljubljane. Strelci golov: Lukač 6, Hrbernik 3 in Vodeb 2 za domače barve, Maučec (vodeči gol) in Perić za Soboto.

RADGONA : SFK STRASS 2:0

V nedeljo je v Gornji Radgoni gostovala enajstorična SFK Strass iz sosednje Avstrije in se pomerila z domačim moštvom. Čeprav so bili gostje tehnično boljši, so naposled zmagali domačini — z večjo borbenostjo in delno tudi s tehnično dobrimi akcijami pred nasprotnikovimi vrati. Vsekar se je pričela kazati pri domačem moštvu tudi potrebna kolektivnost in tehnično znanje, ki pa ga bo potrebno še vztrajno dopoljevati. Gole za domače barve sta prispevala Hlič in Todorović.

Predzadnje sredo je moštvo Radgone gostovalo v Ptujju in iz srečanja s tamkajšnjo Dravo izveliko neodločen rezultat 4:4.

V predtekmi se je v nedeljo srečalo v Gornji Radgoni drugo domače moštvo z enajstorično iz Salovec in tekmo izgubilo ob koncu z rezultatom 1:3. Gostje so bili tokrat boljši in so za svoje kakovostni razred pokazali kar lep nogo. Posebno so ugajali srednji napadalec, desno krilo in vratar.

V Murski Soboti sta bili v nedeljo dve nogometni srečanja — prijateljski. Drugo moštvo Sobote je zasluzeno in prepričljivo premagalo moštvo letošnjega pomurskega finalista za pokal FLRJ — Turnišče z rezultatom 5:1, zmagalo pa je slavilo tudi moštvo Pušče v srečanju z mladinsko enajstorično Soboto ob končnem rezultatu 6:2.

SPORT V BAKOVCIH

Novo formirana nogometna enajstorična iz Bakovce, ki bo v tej sezoni nastopila v drugi pomurski nogometni ligi, se je srečala v prijateljski tekmi z enajstorično »Pušča« iz Pušče in izgubila s pričakovanim rezultatom. Zadnje nedeljo pa so imeli v gosteh enajstorično iz Tišine. Igra je bila enakovredna, živa in borbeno. Premoć na igrišču so domačini pokazali zlasti v prvem polčasu, saj so vodili z štirimi goli razlike. V drugem polčasu so precej popustili, kar dokazuje, da kondicijsko še niso popolnoma dorasli. Srečanje si je ogledalo precej vaščanov. Tekmo so domačini odločili v svojo korist z rezultatom 6:3 (4:0).

Mladina si je lepo uredila nogometno igrišče. Z malo več razumevanja bi lahko bilo še bolje. L. C.

VČERAJ SMO ZABELEŽILI

VELIK POZAR V GRABSINCIH

V ponedeljek popoldne je začelo goriti pri posestniku Francu Kumpu v Grabsincih. Pozar se je naglo razširil, tako da je kljub soprovanju zgorela večina gospodarskega posestva. Nastalo škodo cenijo na poldrug milijon dinarjev.

NESREČA V M. SOBOTI

Kolesarka Ida Siftar iz Murske Sobotice se je v soboto peljala po ulici Stefana Kovača proti Trgu zmag in v bližini prodajalne Tovarne mlečnega prahu zavila v levo, ne da bi nakazala smer. Proti njej pa se je pripeljal z motorjem Jože Zadravec iz Radence, ki pa se trečanju zaradi prekratke razdalje in zato ker ga je preneval neznanji pompidist, ni mogel izogniti. Škoda znaša blizu dvajset tisoč dinarjev, kolesarka pa je dobila lažje poškodbe.

ZOPET VINJEN SOFER ZA KRMILOM

Prejšnji četrtek zvečer je šofer tovornjaka Slavko Kupljen peljal skozi Noršince pri Ljutomeru več ton cementa. Pri srečanju pri gostilni Prelog ga je zaradi prevelike brzine zaneslo na rob ceste, nato pa se je avtomobil prevrnil, tako da je padlo nekaj vreč cementa v vodo. Vzrok je nedvomno neprevidnost in precejšnja vinjenost soferja.

NESREČA V LJUTOMERU

Predvečer je prišlo na Ormoški cesti v Ljutomeru do večje nesreče, ko je z avtomobilom o-pagal nepravilno natozjenega tovornjaka zdrsnila nezavarovana železna plošča in močneje poškodovala G. M. iz Ljutomeru, ki so ga za tem prepeljali v bolnišnico.

NI NAKAZALA SMERI

V soboto se je zgodila prometna nesreča v Ključaricah pri Ljutomeru. Do nje je prišlo, ko je kolesarka Katarina S. iz Ključarice brez nakazovanja spremembe smeri zavila na levo. Za njo pa je s traktorjem peljal P. Zibrat

NESREČE IN NEZGODE

B. B. iz Moravce si je pri varjenju močno opeklo levo roko; C. A. iz Dolence je padel s kolesa ter si poškodoval levo koleno; K. A. iz Bucebove je na poti iz Murske Sobotice podrla konjska vprega, ga podrla na tla in močno poškodovala; M. A. iz Salamence je padel z motornim kolesom in se poškodoval po obrazu; N. S. od Grada se je vsekaj s sekiro v desno nogo; P. S. iz Melince je skočil z voza in si pri tem zlomil podkolenico; T. F. iz Gornjih Ivanjev se je zboldel z nožem v desno nogo; V. M. iz Bratonce je padel s kolesa in si poškodoval desno nogo; H. M. iz Nasove je mišlilnica poškodovala desno nogo tako močno, da so ji jo morali od-

rezati; K. A. iz Bratonce je povelil voz pri čemer je dobila poškodbe na levi nogi; K. C. iz Jančevega vrha si je s srpom poškodovala kazalec leve roke; L. B. iz Murske Sobotice je podrl kolesar in ji zlomil levo podkolenico; S. Z. iz Polane se je vsekaj s sekiro v levo podkolenico; S. S. iz Dolgovaških goric je padel in si poškodoval desno koleno; D. F. iz Precetinec se je nabolnel na kol ter si s tem povzročil težjo poškodbo na prsni; V. F. iz Sela je padla ter si zlomila desno nogo v gležnju; K. V. iz Stročje vasi je padel in si zlomil levo roko. Vsi imenovani se zdravijo v soboški bolnišnici.

AVTOREMONT — prevoznitvo G. Radgona

VOZNI RED

ZA MEKRAJEVNO AVTOBUSNO PROGO SLATINA RADENCI-RADGONA-MURSKA SOBOTA-CRNCI

1	2	3	4	5	6	7	8
6.35	11.00	13.30	14.45	0	M. Sobota (Trg z.)	6.30	7.45
6.36	11.01	13.31	14.46	1	M. Sobota (Gim.)	6.29	7.44
6.42	11.07	13.37	14.52	4	Murski Crnci	6.23	7.38
6.45	11.10	13.41	14.56	6	Tišina	6.20	7.35
6.49	11.14	13.45	14.59	7	Zg. Petanjci	6.16	7.31
6.53	11.18	13.50	15.03	9	Sp. Petanjci	6.12	7.27
6.56	11.21	13.53	15.06	11	Slatina Radenci	6.09	7.24
6.59	11.24	13.56	15.09	13	Sratovci	6.06	7.21
7.02	11.27	13.59	15.12	15	Mele	6.03	7.18
7.05	11.30	14.00	15.15	18	Gor. Radgona	6.00	7.15
11.25	18	Podgrad	12.35				
11.40	21	Lutverci	12.30				
11.45	24	Serovci	12.25				
11.50	26	Apače	12.20				
11.55	27	Crnci	12.15				

Vozni red velja od 1. septembra 1961 do prekluka. Avtobus vozi samo ob delavnih v času šolskega pouka od 4. septembra do 30. junija.

Zdravstvena DEŽURNA SLUŽBA

OD 2. DO 8. SEPTEMBRA 1961 bodo vršili dežurno in nedeljsko službo naslednji zdravniki:
2. 9. 1961 dr. Gruškovnjak
3. 9. 1961 dr. Sedlaček Jan
4. 9. 1961 dr. Udovc Vladimir
5. 9. 1961 dr. Gruškovnjak
6. 9. 1961 dr. Sedlaček Jan
7. 9. 1961 dr. Udovc Vladimir
8. 9. 1961 dr. Gruškovnjak

OBVESTILO

Obiskovalce Studijske knjižnice obveščamo, da lahko dobe v čitalnici naslednje tuje časnike in časopise:

- Enekantitás Bp., Jelenkor Bp., Kortárs Bp., A Könyvtáros Bp., Magyar folyóiratok reperto-riuma Bp., Magyar nemzeti bibliográfia Bp., Nagy világ Bp., Nemzetis híradó Bp., Neue Zeit Graz, Tagespost Graz, Történelmetani Bp., Vas népe Szombathely.

Novi obiskovalci lahko dvignejo izkaznice v čitalnici študijske knjižnice vsak delavnik: ob ponedeljkih, sredah in petkih od 12. do 19. ure, v torek in četrtek od 7. do 14. ure, ob sobotah do 12. ure, ko je odprta knjižnica.

UPRAVA

Mali OGIJAST

HISO, stanovanjsko, z gospodarskim poslopjem in 3,70 arov zemlje v Skakovcih št. 46, prodam. M-1066
GOSPODINSKO pomočnico spremembo takoj k 3-članski družini. Šolski upravitelj Stefan Antolin. Krog. M-1068
POSESTVO, lepo, arondirano, 9 ha veliko, z vsemi kulturami, z dostavovanjsko hišo, prodam. Voda in elektrika v hiši. Gospodarsko poslopje novo. Franc Tarča, Radoslavci 11. M-1072
POHISTVO za dnevno sobo prodam. Cinč, Stefana Kovača 19. M. Sobota. M-1074
STISKALNICO na vijak, veliko od 400 do 500 litrov, kupim. Navslov v upravi lista. M-1075
LES za pod 2 do 3 m kupim. Naslov: Mikloš Kuzmiča 3. M. Sobota. M-1076
SPALNICO iz trdega lesa prodam. Bela Požonca, šofer, Partizanska 5, Lendava. M-1078
VINOGRAD, petletni, krasen, eca 57 arov, ugodno prodam. Vprašati: Dervarič, Pomurski tisk. M. Sobota. M-1079

NATAKARICO in vaješko sprejme takoj Gostinsko podjetje v Gornji Radgoni. Poudbe pošljite na upravo podjetja ali pa se osebno javite.

Starejši moški želi spoznati žensko, staro 35—40 let zaradi skupnega gospodinjstva. Zaželeno je, da ima tudi sama nekaj imovine. Naslov s sliko pošljite na upravo lista pod šifro »Jesensko zadovoljstvo«.

PREKLIC

Podpisani preključuje neresnične govornice, ki sva jih govorili o Aleksandru Andreju iz Gradišča ter se mu zahvaljuje, da je imenovan odstopil od tožbe.

Marija Gujtman
Agnes Ficko

KOLO, žensko, dobro ohranjeno, prodam. Čopova 6 (za pokopalščem) Murska Sobota. M-1082
POSESTVO, majhno, zelo lep položaj, ugodno prodam ali dam v najem. Gornja Radgona, Delavska pot 4, Škerlec. M-1083

Na obeh osnovnih šolah v Murski Soboti se prične pouk za vse učence v ponedeljek, dne 4. septembra ob 8. uri.

Trgovsko podjetje »Goričanka« Šalovci razpisuje mesto

finančnega knjigovodje

Plača po dogovoru. Nastop službe možen takoj. Prošnje, z navedbo dosedanje zaposlitve, poslati do 10. septembra 1961 na upravo podjetja.

PODJETJE ZA PTT PROMET V M. SOBOTI proua na javni dražbi dne 4. septembra 1961 ob 8. uri

- 22 koles znamke »Rog«
- 2 kolesi znamke »Braudenbrug«
- 3 kolesa znamke »Partizan Extra«
- 2 kolesi znamke »Csepel«

Prednost pri nakupu imajo gospodarske in družbene organizacije. Ogled koles dne 1. in 2. septembra 1961 od 8. do 9. ure v prostorih uprave podjetja, Stefana Kovača ulica 1.

Tedenski KOLEDAR

Petek, 1. septembra — Mladen Sobota, 2. septembra — Maksim Nedelja, 3. septembra — Darja Ponedeljek, 4. septembra — Ida Torek, 5. septembra — Lovrenc Sreda, 6. septembra — Ljubka Četrtek, 7. septembra — Mirna

KINO

MURSKA SOBOTA — od 1.—3. septembra ameriški barvni kinematopski film: »Bernardine«; od 4.—5. septembra italijanski film: »Mladi možje«; od 6.—7. septembra francoski film: »Tatovi draguljev«.

LJUTOMER — od 2.—3. septembra ameriški barvni film: »Naloga majorja Leka«; od 6.—7. septembra domači film: »Nebo skozi veje«.

SLATINA RADENCI — od 3.—4. septembra ameriški barvni film: »Metalna zvezda«; 7. septembra ameriški barvni kinematopski film: »El Magnifico (Tom in Jerry)«.

SALOVCI — od 2.—3. septembra italijansko-francoski barvni kinematopski film: »Poslednji raj«.

VIDEM OB ŠČAVNICI — od 2.—3. septembra jugoslovanski film: »Edini izhod«.

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU od 2.—3. septembra sovjetski vojniški film: »Spiljon«; 6. septembra sovjetski vojniški film: »Noč in megla«.

STEVE FRANZEE:

MOJ BRAT TAM SPODAJ

(Nadaljevanje)

»Juha!« je potem rekel Jaynes, ko sta že sedela pod drevesom, s katerega je kapljalo na kadeči se ogenj. »Kaygo je zadaj v gozdu in pije toplo kavo in je konserviranega piščanca.« Jaynes je imel neverjetno lastnost, da si se mu lahko smejala. Melvin se ni mogel zdržati in Jaynes ga je togotno pogledal. Ali je bil glas smeha kakor vonj ognja, ki je povzročil, da so pošasti pravadne džungle vzdignile glave v strahu?

»Rekel sem, da bom lovil Kaygo, četudi bo trajalo vse poletje. Vi pa lepo sedite tule in se še malo smejte, Melvin, DOBIL GA BOM.«

Naslednji dan sta našla drugi zavitek. Bil je prazen in je visel z drevesa. »Nekam je spravil del hrane,« je rekel Jaynes. »Vsega ni mogel dati v en zavitek. Prebrisan! To je lepo delal v dežju, zdaj pa ga ne moreva slediti.«

Vendar sta ga v sveži mokroti le lahko zasledila. To je ugotovil tudi Kaygo; zato je odšel daleč na jug travnikov, potem pa na skalnati svet, kjer se je pod slemenom zgubila vsaka sled. Sleme je imelo obliko velikanske ostroge, ki se je približevala s Suličaste gore in se na spodnjem koncu približala glavni cesti na kakih osem milj.

»Mogoče jo misli ucvetri stran,« je rekel Jaynes. »Prebral je tisto Ruddovo sporočilo. Dobro ve, da jo bo skupil tule. Zato se je odpravil proti glavni cesti. Po vsem, kar smo storili, ga bo ujel nekdo drug namesto mene!«

»Ganljivo, kaj?« Melvin je pogledal na Suličasto goro. »Mogoče pa se je obrnil semkaj. Gore so mu pri srcu.«

»Kaj mislite s tem?«

»Nič takega, kar bi vi lahko razumeli. Odšel je proti Suličasti gori, Jaynes.«

»Česta! Jaz grem za njim, Melvin. Če na poti do bandboškega potoka ne naletim na njegovo sled, se vrnem. Ne splazite se ta čas nikamor in se utaborite. Ono noč bi lahko bili ob glavo, če bi prišel prej.«

»Da, mislim, da bi me takrat res lahko ubil.«

Jaynesove oči so se zožile. »Tisti sledovi pri ognju, hm, hm, naslednje jutro — eden od vaših je prekrival enega od njegovih, Melvin. Tam se je plazil, medtem ko ste spali, kajne? In bilo vas je preveč sram, da bi mi to omenili! Čudež, da ni vzel vaše puške in spalne vreče izpod vas. To bom omenil Ruddu, ko pride sem.«

»Kar dajte, Jaynes.« Harlan Rudd si je bil njega dni delil hrano in ogenj s pregnanci in ni ga bilo sram to priznati zdaj, ko je bil šerif. »Spravite se mi spred oči, Jaynes, preden pozabim, da sem brat tudi vam!«

»Brat?« Jaynes je Melvina zbegano pogledal, preden se je odpravil po slemenu navzdol.

Bilo je nekaj, česar Kaygo ni mogel vedeti o tem slemenu: na videz je bilo naravna pot k Suličasti gori, toda više gori se je spreverglo v razmetane čeri in prepade.

Melvin je ostal tam, dokler ni odkril, kam se je odpravil Kaygo. Na mestu, kjer so se za nekaj časa nehale skale, se je videla sled, čeprav jo je begunec poskušal zabrisati. Potem je Melvin zapustil sleme in se odpravil po ovinku proti Suličasti gori, kolikor se je dalo naglo.

Medtem ko je Melvin gledal skozi daljnogled, je Kaygo snel ukradeni zavoj in ga spustil na trato rož, ki so mu mehčale ležišče, ko se je zleknil na Melvinovo spalno vrečo. Veter je mrzlo vel na prepotenega Melvina, ko se je oprijemal skale na svojem opazovališču.

Jaynes bi lahko imenitno zadel s tistega mesta. Poskusil bi, čeprav je bila razdalja za kakih 350 metrov večja kakor dan prej tam čez v Shewalterju. Melvin je vedel, da sam s svojo puško ne bi opravi nič drugega, kakor da bi prestrašil Kaygo in ga nagnal po hrbtu navzdol.

Kaygo je ležal tam kako uro. Ni spal. Kdaj pa kdaj se je premaknil, a večidel je mirno preležal ter gledal v nebo in oblake.

Kakor da bi lovil ovce, je pomislil Melvin. Čakati moraš in poskušati, da bi se ovca zaletela vate.

Kaygo se je naslajal nad svobodo, to je bilo tisto. Da bi ga vrag! Ta ne bi delal, kar se vobče pričakuje od begunec. Vztrajal je pri početju, ki je kazalo, kako uživa življenje.

MOJ BRAT TAM SPODAJ, je mislil Melvin. Da, in ubil ga bom, ko pride dovolj blizu na gorsko sedlo.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Vinogradniško gospodarstvo Kapela, pošta Slatina Radenci, išče

oskrbovalca živine
Plača ugodna, stanovanje zagotovljeno.

LJUDSKA UNIVERZA LENDAVA RAZPISUJE v sezoni 1961/62 NATEČAJ za vpis v naslednje šole in tečaje:

1. Šola za starše I. in II. stopnje
2. Tečaj knjigovodstva
3. Tečaj daktilografije
4. Pripravljalni tečaj za polaganje izpitov V., VI., VII. in VIII. razreda osemletne šole.

Pravico do vpisa imajo predvsem osebe, ki so zaposlene v gospodarskih organizacijah ali ustanovah. Višina šolnine bo določena naknadno. Vse podrobne informacije dobite pri tajniku Ljudske univerze tov. Ivanu Horvatu.

Komisija za sprejmem in odpust delavcev pri Trgovskem podjetju na veliko »Potrošnik« v Murski Soboti razpisuje delovno mesto

knjigovodje-sa'do'kontista(ke)

Pogoji: popolna srednja šola ali nepopolna srednja šola s prakso.

Prejemki po tarifnem pravilniku. Nastop službe s 1. oktobrom 1961. Prošnje nasloviti na komisijo do 20. septembra 1961.

DROBNE ZANIMIVOSTI

DEZNIK Z RADIOAPARATOM

Radioaparate imamo že skoraj vse povsod: doma v hišah, avtomobilih, v žepu, na vlakih, v trgovinah in tudi v garderobah velikih restavracij v Združenih državah Amerike. Neka japonska tovarna tranzistorjev, ki je na veliko komercializira svoj novi izum v tujih državah, je izdelala radioaparata tudi v deznik.

KACA ZADAVILA OTROKA

Osemletni učenec Frank Martin si je skupno s svojim razredom ogledoval zoološki vrt v ameriškem mestu Pitzbergu. Malemu Franku je uspelo priti v kletko, v kateri je bil velik udav, dolg tri in pol metre. V začetku kaca ni pokazala, da je opazila nepovabljenega obiskovalca. Nenadoma pa je zgrabila otroka in ga zadavila. Ko so zaslišali vzklík, so takoj prihiteli na kraj nesreče, toda bilo je že prepozno. Mali Frank je bil mrtev.

OTROCI ULOVILI KITA

V eni izmed afriških držav se je ob morju kopala skupina 200 otrok, ko se je nenadoma razburkala morje. Naenkrat se je pojavila pred otroci velika riba. Bil je kit, ki je zašel v te vode. Po prvem strahu so otroci okoliščili kito, ki je izgubil občutek za orientacijo. S klicanjem in vzkliki je otrokom uspelo privabiti kito bliže, nakar so navallili nanj s kamenjem in palicami in ga premagali. Kit je bil dolg 20 metrov in težak dve toni.

POBESNELI KONJ ZAZGAL SLAMO

Do nenavadnega dogodka, ki bi se lahko zgodil s katerikoli poselecem, je prišlo v francoski vasi Laun. Dva učenca sta zazgala konja, ko se je pasel na travniku. Od strahu in občutka je pobesneli konj zezal proti nebu, kjer se je hotel znebiti kakega kupa. Pri tem je zazgal le kakec slame. S hitro intervencijo vasčanov so preprečili, da se požar ni razširil po vsej vasi. Zanimivo je, da je to podobno »igre« v tej vasi že prišlo.

V BLIZINI POREČA ULOVILI DVA MOVSKA PŠA

Okrog devete ure zvečer je pred dnevi luška posadna z lajso »Zajzop« izjavila na odprtje morje lovit ribe. Ko so zjutraj okrog devete ure izveeli mreže na palubi, so zagledali v mreži dva morska psa. Prvi je bil dolg okrog dva metra in težak 30 kilogramov, drugi pa dolg 80 centimetrov in teak 15 kilogramov. Po dveh urah zvečer so premagali razsena psa, ki sta se zavezala iz mreže. Ulovili so ju v bližini Poreča.

POLICIJSKI AVTOMOBIL ZAVOZIL V TRGOVINO

V nekem italijanskem mestu je nekoga jutro vozil po ulicah v veliko hitrostjo policijski avtomobil. Na križcu je sicer izgubil oblast nad volanom in zavozil v izložbeno okno večje trgovine s prehranbenimi potrebščinami. Kot piše časopis, so ohi makaroni in riz posuti vse naokrog. Toda to ni bilo vse. Na kraj nesreče je z veliko hitrostjo prihitel drugi policijski avtomobil, ki pa je udaril v sosednjo izložbeno okno z galerijskim materialom. Policia pravi, da je to slučaj...

VROČI PLOČNIK

V mestu Kuveit je te dni bilo zelo vroče. Eden izmed britanskih mornarjev je predlagal svojim tovaršem, da spečejo jajca brez ognja tako, da jih položijo na asfalt, obdajan s soncem. Jajca so se spekla, toda niso bila užitna, ker so imela okus po katranu.

SONČNIK NA VODI

V bazenu pred hotelom v nekem italijanskem turističnem mestu so postavili sončnik, ki se dviga kakšen meter visoko nad vodo. Tako lahko kopalci od časa do časa zaplavajo pod sončnik in se ohladijo v senci, ne da bi jim bilo potrebno iti iz bazena.

JAJCE V POSTNEM NABIRALNIKU

Ko je neki ameriški poštar praznil pošte predale, je na njegovo presenečenje našel v nabiralniku kuhano jajce. Na jajcu so bile nalepljene znamke in s črnilom napisan naslov prejemnika. Poštar je to nenavadno pismo odposlal na označeni naslov. Ostalo pa je nereseno vprašanje, kako je jajce prišlo v poštni nabiralnik.

112 CVITKOVIČEV

V bližini Novega Vinodola je najbolj čudna vas v Jugoslaviji. V 25 hišah stanuje 112 ljudi, ki se vsi pišejo Cvitkovič. Vsi so ribiči in vsi veliko zaslužijo. Inventar zadruge »Udarnik« v kateri so vključeni vsi Cvitkovič, je vreden danes okrog 80 milijonov dinarjev. Pravi, da so danes vsi Cvitkovič milijonarji.

ZAMENJANE VLOGE

Z namenom, da bi pridobila čimveč gledalcev, je ameriška modna hiša zaprla svojo manekenko v opičjo kletko, opico pa postavila pred kletko kot gledalca. Ni znano, kako so si gledalec razlagal to domiselno potezo modne hiše.

ČLOVEŠKA RIBICA V VODNJAKU

Ta zelo redki predstavnik našega podzemlja ne prebiva samo v Postojnski jami in jamah bližnje okolice, kot to razlagajo vodniki v Postojnski jami in kot napadno pišejo nekateri šolski učbeniki, temveč živi tudi v nekaterih podzemskih vodah na področju Istre, Gorskega kotara in Hercegovine.

Tako so na primer učenec v Trebnjem ujeli nekaj živih človeških ribic in sicer v jamah o-

ziroma špiljah v okolici vasi Zgonjeva, Rasovca in Družin-Dola. Skozi te podzemeljske jame stalno teče voda, ki je v zvezi z reko Trebišnjico, našo najdaljšo ponikalnico. Dve človeški ribici so ujeli celo v samem Trebnju in to v navadnem vodnjaku. Pozneje so ugotovili, da je ta vodnjak povezan s podzemskimi vodami in tako je lahko razumeti, kako se je ta neobičajna živalca pojavila v njem.

Vaščani v okolici Trebinja, ki so videli človeško ribico, so smatrali, da je to neke vrste bela kača, ki po dnevni plava v vodi, ponoči pa odide iz vode na obalo in lovi mušice.

Lep primer človeških ribic najdemo tudi v Skočjanski jami pri Divači. Poedine ribice so dolge do 30 centimetrov in so po vsej verjetnosti tudi najdaljše, ki so jih doslej našli v našem podzemlju.

Najbolje plačani slep jazzist

Zelo redki so jazz festivali, na katerih ne bi prišlo do izpadov, ki imajo zelo malo veze z jazzom ali s kakršnokoli drugo glasbo. Festival v Saint Juan les Pins na francoski Rivieri se je končal mirno. Publika na festivalu je bila navdušena nad igranjem »genija duše«.

Ta »genij duše« je popolnoma slepi črnc Rey Charles. Kljub svoji slepoti je danes eden najboljših iskanih in najbolj popularnih igrancev jazza. Nastopa kot pianist, komponira, igra in dirigira orkestrom. Njegovi honorarji so enaki honorarjem Armstronga, Ellingtona, Basie in Ele Fitzgeralda.

Rey Charles je začel kot otrok

z igranjem na kitaro. Ko je hudo zbolel, mu je bila potrebna takojšnja pomoč v bolnišnici, kjer bi mu lahko ohranili vid le z operacijo. Kljub intervenciji zdravnika, ki je bil tudi črnc, ga niso sprejeli v nobeno ameriško bolnišnico. Otrok je ostel. Po smrti staršev je prišel v dom, kjer je na srečo našel učitelja, ki ga je razumel in mu pomagal, da je postal igravec jazza. Njegove pesmi so žalostne. Zelo hitro je postal slaven, toda svojo slavo zna koristiti na svoj način. Nikakor ne dovolj, da bi se pozabil, zakaj je postal slep. Danes naredi vse za tiste, ki bi zaradi barve kože morali imeti usodo, enako njegovi.

Kaznoval sam sebe

Franjo Stipič iz Subotice je kaznoval sam sebe z zaporom 16 let. Dne 11. julija tega leta zjutraj so prišli po njega organi oddelka za notranje zadeve, sedaj starega 42 let.

Dne 11. januarja 1945. leta je pobegnul s fronte in preživel točno 16 let in pol zaprt v domači hiši. Vsi so smatrali, da je mrtev. Staršem se je zdelo, da bodo ljudje o tem zvedeli in so se iz prejšnjega stanovanja v Bajskem Vinogradu preselili v mesto, kjer so kupili hišo z zaprtim dvoriščem. Živel je dobro, toda svoja najlepša leta je preživel med štirimi stenami.

Po povesti Prežihovega Voranca

Stari grad

Riše Branko Zinauer

Najljubši »Hobi«

Vsak ima svoj »hobi«. Eni zbirajo znamke (tudi je največ), drugi skatlice od šibic, deklice zbirajo servijete in podobno. Medtem pa največ ljudi privlači potovanje po svetu.

Tako je Stane Tavčar, uslužbenec trgovskega podjetja »Oprema« iz Kranja s kolesom prepotoval sto in sto kilometrov v tujih državah. Najprej pa je seveda prepotoval vsa Gorenjsko, nato pa se ostale kraje v Jugoslaviji.

Leta 1953. se je prvokrat s potnim dovoljenjem, nato s kolesom, odpeljal preko jugoslovansko-avstrijske meje. Naslednje leto ga je pot vodila vzdolž obale Črnega morja, skozi Bolgarijo v Grčijo in Turčijo. Leto kasneje: v Skandinavijo v Norveško, Svedsko in Dansko. Naslednje leto je zopet odšel s kolesom na pot. Tokrat je prevozil Nemčijo, Belgijo, Nizozemsko, Švico, Italijo, nato pa še Anglijo in Francijo.

Stane Tavčar se tudi letos odpravil po svetu. Toda sedaj ne s kolesom (tega so mu namreč ukradli v Kranju), temveč z mopedom, ki ga je dobil od tovarne »Tomos« v Kopru. Z mopedom in vsa ostala oprema bo preko bolgarske meje potoval skozi Turčijo, Sirijo, Libanon, Jordan, Egipt, Libijo, Tunis in preko Italije do Trsta, kjer se bo zopet vrnil v domovino.

Na svojih potovanjih se je spoznaval angleški in nemški, razen v Svedski in Nizozemski, kjer je moral uporabljati esperanto. Prenočeval je pri dobrih ljudeh, največkrat pri kmetih na senkljih.

O svojem potovanju je pripovedoval ljudem na 47 javnih predavanjih, na delavskih vseučiliščih in turističnih društvih.

1.

2.

3.

Nad trgom je kraljeval stari grad, ki je bil štiri sto let razvalina. Iznad kupa starega zidovja, poruščenega z ostrogovino, srebotovino in drugim grmovjem, je molel edino še nekdanji grajski stolp kvišku, ki je ponosno kljuboval stoletnim viharjem in nevihtam. Južni del tega stolpa je štrlel mnogo više kakor severni del in zato se je njegovo črno žrelo videlo daleč po deželi. Ker so se v stoletjih udrla vsa nadstropja v stolpu, je to žrelo segalo do samega dna. Tik za stari stolpom je rasla velikanska bukev, katere vrh je segal stolpu do vrha. Do te bukke je vodil širok grajski zid, ki je bil ves obraščen z grmovjem.

Pod tem zidovjem, čisto na samem, je stala stara bajta, ki je bila še obljudena. Davne dni, ko je bil grad še poln gospode, je v tej bajti živel kak grajski hlapec. Sedaj je v njem živela majhna družina, ki je imela edinega sina štirinajstletnega Vestra, ki je imel nogo od mladosti pohabljeno. Zato so ga starši držali večinoma doma, sami pa so delali na vrtu. Vester je doma skrbel za edino kravo, za dvojce svinj in za kure. Nanosil je materi vodo v kuhinjo, pripravil drva, nakopal krompirja na bližnji njivici in, če je bilo treba, tudi pomolzel kravo.

Sosednja grajska razvalina je postala njegova druga domačija. Ker je bil sam pri hiši, je po cele ure preživel v razvalini in sčasoma je poznal vsak kotiček, vsako razpoklino in vsako kačo, ki se je grela na skalovju. Po bukvi je splezal na vrh stolpa in po cele ure občudoval raz njegova lepi razgled. Tik pod drugim gradom je ležal domači trg, ki je bil prostoren in lep. Vsaka hiša v njem je bila odprta kakor knjiga in vse trško življenje se je dalo opazovati s tega stolpa. Mimo trga, tik pod njim, je tekla Drava, vsa široka in bleščača tja proti vzhodu, kjer je izginjala v neznanji soseski.